

Szerkesztőség:
Arad, Acsoev-palota,
(Lásd cívet);
Aradi Nyomda Vállalat,
Balov. Regala Ferdinand 4/22.
(József Köbörceg-ut.)
Sürgélycim: Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.
Megjelent naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre — — 1080 Lei
Fél évre — — — 540 Lei
Negyed évre — — 270 Lei
Havonta — — — 90 Lei
Hirdetések díjazás szerinti.

Egyes szám ára — 5 Lei

Vasárnap — — — 6 Lei

Bucurestiben 50 banival több

Elfogták Schleiszner Amália gyilkosát.

Parecz Béla dr. az aradi katolikus gimnázium ügyében interveniált ma Maniu Gyulánál.

A katolikus egyház küldöttsége tisztelgett Maniu miniszterelnöknél, aki meghatottan hallgatta Majláth gróf püspök beszédét. — Parecz Béla dr. az aradi katolikus gimnázium nyilvánossági jogát kérte.

Maniu: „A román kormány elsősorban kulturkormány.”

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának telefonjelentése.) Ma, a délelőtt folyamán megjelent Maniu Gyula miniszterelnök előtt Majláth Gusztáv gróf gyulafehérvári püspök vezetése mellett a román katolikus egyházi és világi bizottsága, melynek soraiban ott volt dr. Parecz Béla, Aradmegye kisebbségi képviselője is. A bizottság előterjesztette a katolikus egyházi és iskolaszervezeteket és több mint egy óra hosszat tartózkodott a miniszterelnöknél. A tárgyalások igen szívélyes módon folytak le.

Az ősz egyházfő kifejtette, hogy a román állam érdekeit és biztonságát egyáltalán nem érintené az, ha a katolikus egyházi iskoláknak megadnák az autonómiát és a teljes oktatási szabadságot, mert hiszen ezek egyáltalán nem irredenták.

— A magyarságot — mondotta többek között Majláth püspök — nagy megpróbáltatások érték a háború alkalmával, de ez a gondviselés dolga. Aminthogy a gondviselés dolga az is, hogy így maradjon-e a helyzet, vagy sem. A romániai magyarság ezen nem segíthet és ha meg is maradunk jó magyaroknak, ez nem zárja ki azt, hogy amellet becsületes, jó állampolgárok is lehessünk.

Maniu miniszterelnök ez alkalommal is megbizonyította igazi keresztény lelkületét és megindultan hallgatta végig a püspök beszédét. Örömeinek adott kifejezést afelett, hogy a magyar katolikus egyházi élet legfőbb képviselője így nemes szavakkal nyugtatta meg a kormányt, a magyarságnak a román állam iránt érzett becsületes magatartásáról és kitartásáról, hogy

amint a törvények és a nemzetközi szerződések biztosítanak az egyházak és iskolák számára, azok a jogok be is lesznek tartva.

Eltekintve attól, hogy a román nép tradicionális türelmessége csak mélyíteni fogja az egyetértést a románok és a magyarság között.

Majláth püspök ezután rátért a szerzetes iskolák ügyére és kifejtette, hogy a szerzetesek a püspökök alkalmazottai és mint ilyenek, nem eshetnek a vallási törvénybe foglalt eljárás alá.

Ezután dr. Parecz Béla ismertette a miniszterelnök előtt az aradi katolikus gimnázium súlyos helyzetét, kérve az intézet nyilvánossági jogának elismerését.

— Ennek a gimnáziumnak — mondotta — valamikor 1900-tan tanítványa volt és még a consiliul dirigent alatt is ezerhatszáz növendéke

volt. Ma viszont az a helyzet, hogy alig nyolcvan diák látogatja az intézetet.

Parecz ezután rátért az évről-évre vizsgák nehézségeire és kimutatta, hogy a szülők főleg emiatt nem adják gyermekeiket az aradi gimnáziumba.

Az aradi képviselő önértékes beszéde szemmel láthatólag nagy hatással volt a miniszterelnökre, aki erre elmondotta, hogy a román kormány elsősorban kulturkormány. Az iskola és a vallás a kultúra szolgálatában állnak és ép azért

működését elősegíteni kell, nem pedig elnyomni. A bizottság Maniu miniszterelnöktől Vlad Aurel kultuszminiszterhez ment. Ez a kiváló, demokratikus érzelmű államférfiu megértéssel hallgatta a bizottság fejtegetéseit és kijelentette, hogy az egyházi autonómia és az iskolák nyilvánossági joga kérdésének megoldása a kormány programját képezi. A kormány megérti és természetesen tartja az egyházak aggodalmát, de mindent el fog követni, hogy maga részéről is, hogy ezek a sérelmek orvosoltassanak.

— Én nem ígérek semmit — fejezte be Vlad kultuszminiszter — mi cselekedni akarunk. Kérem, tiszteljenek meg bizalmukkal és nem fognak bennünk csalódni.

A bizottság meghatottan vette tudomásul Vlad Aurel választát és holnap Costacheșcu közoktatásügyi minisztert látogatja meg. A bizottság vezetője Majláth püspök különben nagy népszerűségnek örvend a fővárosban és ahányszor Bucarestben tartózkodik, számos diplomata és államférfiu látogatja meg a kiváló egyházfőt.

Állítólag aláírták a kölcsönszerződést

Popovici pénteken már hazatér. — A miniszterelnök holnap jelenti be a szerződést a kamarában.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) Ma délelőtt Popovici Mihály pénzügyminiszter 700 szavas távirat érkezett, amely a tegnapi hírek kedvezőbb híreket közöl. Illetékesek mára, vagy holnapra várják a kölcsönszerződés aláírását. Valószínű, hogy a kölcsön összegét is felémelelik. Az a hír, hogy az angolok kinyulnak a konzorciumból, nem felel meg a valóságnak, tényleg csupán annyi igaz, hogy tízmillió dollárról ötmillió dollárra csökkentették az általuk jegyzendő összeget és a differencia lejegyzését Franciaország vállalta magára. Rosenthal dr. jogi szakértő

aki résztvett a külföldi kölcsöntárgyalásokon, tegnap este érkezett vissza Bucarestbe. Beavatott helyen nyert értesülésünk szerint Popovici pénzügyminiszter pénteken, vagy szombaton tér vissza a fővárosba.

Későn este érkezett nemhivatalos jelentés szerint a kölcsönszerződést ma aláírták. A kölcsön összege 75 millió dollár, 92-ös kibocsátással, hét százalék mellett. A kölcsönszerződést hivatalosan a kamara holnapi ülésén fogja a miniszterelnök betervezni.

A szinódus helyreállítja az ónaptári husvétot.

A hangulat az ünnepek egységesítése ellen van. — Heves szóváltás két metropolita között a szinódus mai ülésén.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) A szinódus tegnapi ülésén megbizta Gurie metropolitát, hogy a mai ülésen tegyen előterjesztést a husvét megünneplése tárgyában. Tekintettel arra, hogy éppen Gurie volt, aki az ónaptár szerinti megünneplésért a mozgalmat megindította, illetve annak erejét magatartásával fokozta, az előadói tisztséggel való megbízatásából arra lehet következtetni, hogy

a szinódus a husvétnak az ónaptár szerinti megünneplése mellett foglal állást.

A tegnapi ülés után a szinódus döntésére várakozó hívek és falusi küldöttségek nagyarányú tüntetést rendeztek az ónaptár mellett.

Ivan eluji görögkeleti püspök kijelentette az újságíróknak, hogy az ő egyházmegyéjének lelkesei és hívei engedelmességek és alávetik magu-

kat az egyházi főhatóság döntésének, bármilyen arányban történjenek is az.

A szinódus ma este Miron Cristea patriarcha elnöklétével fog dönteni a husvét megünneplése ügyében. A főpapok között éles ellentétek vannak a husvét problémájára körül és ebből kiolvólag a ma délelőtti ülésen

heves szóváltás keletkezett Genadie buzeu és Gurie chisinaui metropolita között.

— Németország a Dunabizottságban. Bucurestiből jelentik: Diplomáciai körökből nyert értesülés szerint Németország azzal a kéressel fordul az európai Dunabizottsághoz, hogy képviselőjét is vegyék fel a bizottság tagjai közé. Anglia és Olaszország hozzájárult a kéréshez, a többi állam még nem nyilatkozott. A felvétel csak egyhangú határozattal történhetik.

Megbüntették Erdélyi Béla védőjét.

Gál Jenő dr. renitenskedett az elnökkel és az orvosszakértőkkel. — Rendzavarásért száz pengő büntetés. — Megállapították Erdélyi Béla bezzámíthatóságát.

(Az Arad-i Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Izzalmas összecsapás volt az Erdélyi-ügy mai tárgyalásán a védelem és a vád között. A mai tárgyaláson dr. Kenyeres Balázs és dr. Minnich Károly egyetemi tanárok kijelentették, hogy az ellenőrző szakértők véleménye dacára is feuntartják mindazt, amit mondtak. Ezután Gál Jenő dr. védő igyekszik ellentétet kihozni Kenyeres és Minnich véleménye között és a legkülönbözőbb kérdéseket teszi fel, mire végül Minnich kijelenti:

— Mi nem vizsgálói jöttünk ide!

A védő tovább faggatja az orvosszakértőket, mire az egyetemi tanár megadta mondja:

— Védő ur, elfeledkezett arról, hogy ez nem jogtudomány, hanem orvosi, ehhez pedig nem érhet.

— Ma a professzor ur sem ért az orvostudományhoz — válaszolta Gál.

Az elnök rendreutasítja ezért a védőt, aki magából kikelve ordítja:

— És őt nem és őt nem!

Az elnök Gál dr. botránys viselkedése miatt felfüggeszti a tárgyalást. Amikor újból folytatják, Gál dr. szödel ismét fel és azzal védolja Minnichet, hogy a gráci orvoskongresszuson összebészelt Pichlerrel, tehát elmondt. Az elnök újra rendreutasítja, mire Gál dr. megkérdezi, miért?

— Ne vitázzon — válaszol az elnök.

— Ne tessék rendreutasítani. Igenis vitázom — vágta vissza a védő.

Az elnök újból felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után kihirdeti, hogy a tanács Gál dr. védőt többrendbeli rendzavarásért száz pengő pénzbüntetésre ítélte, mire a védő semmiségi panaszt jelent be. Az izzalmas tárgyalásra nagy számban gyülekeztek össze a hallgatók, akiket az őrt álló egy szakasz rendőr állandóan feloszlát.

Gál megbüntetésé után Forgács Anna halálának ideje felett vitáznak. Kenyeres szerint Thien Hilda szobaleány takarítása után történt a gyilkosság. A Kelemen dr. által fel-

vetett zsirembolla-diagnózist egyhanguan vetik vissza. Gál vitakozni kezd, mire Minnich újra kijelenti, hogy a zsineg elcsuszott a nyakán, mert a tettes elfáradt. Mindkét szakértő leszögezi, hogy Anna testén sem morium, sem

veronálinjekciók nyomát nem találni. Egyedül a megállapított halálokok joroghatnak fenn.

Német Odön elmeszakértő Erdélyi Béla elmebeli állapotáról tesz vallomást (kijelenti, hogy sem agybeli, sem idegbeli elváltozásai nincsenek, jellege etikailag fogyatékos, de gátló, vagy zavaró elmezavar sohasem forgott le. Igy teljes mértékben felelősségre vonható. Forgács Anna erősen hiszterikus, ideges természet volt, meghaladva szellemi műveltségében az átlagnőket. A törvényszék elfogadta a szakvéleményt.

Megnehezítik Aradon az utlevélszerzést.

Kell-e fizetni az adóbizonnylatért 40 lej különdíjat? — Egy aradi kereskedő panasza. — A pénzügyigazgató ur figyelmébe.

(Arad, január 22.) Egy tekintélyes aradi kereskedő, akinek utlevélre volt szüksége, ma azzal a panasszal fordult hozzánk, hogy a kormányának az utlevélszerzés megkönnyítésére vonatkozó ígérete dacára még jobban megnehezítik azt, hogy a közönség utlevélhez jusson. A kereskedő panaszában elmondja, hogy míg eddig az adóbizonnylatot szóbeli kérésre adták ki, ma kérvényt kell benyújtani, amelyet a központi iktatóban iktatnak be, majd a percepturán még egy iktatás után külön negyven lejes illetéket kell a bizonnylatért kifizetni, ami azonban féltórás megvárakoztatások után lehetséges csak. Ez ügyben beszélgetést folytattunk a pénzügyigazgatóság egyik hivatalfőnökével, aki a következőket jelentette ki:

— A panasz nem egészen helytálló. Tény, hogy kérvényt kell az adóbizonnylatért benyújtani, ezt viszont a bélyegtvörvény írja elő és a pénzügyigazgató nem tett mást, minthogy a törvény végrehajtására hívta fel a hivatalfőnököket. Eddig szóbeli úton kérték a bizonny-

latot, de — a törvény értelmében — akkor is be kellett volna a tíz lejes körvény-bélyegilletékeket szedni. Ez azonban nem történt meg. Mindamellett éppen olyan könnyen tarthat bárki a bizonnylatához, mint eddig, mert nincsen központi iktató, a tíz lejes bélyeggel felszerelt kérvényt az illetékes perceptornak kell átadni és az kiállítja a bizonnylatot. Semmiképpen negyven lejes díjat nem szednek az aradi pénzügyigazgatóságon az adóbizonnylatokért, a felemelt illetékek alapján tízenként lejes bélyeggel kell ellátni a bizonnylatot. Az új rendszer nem jelent sem idővesztésget, sem különösebb megterhelést a közönségnek.

Eddig a nyilatkozat, amelynek adatai szöges ellentétben vannak a hozzánk érkezett panasszal. Eppen ezért az esetet illetve a panaszt Nicoleanu Amicar pénzügyigazgató figyelmébe ajánljuk, vizsgálja ki, hogyan történhetett mégis a negyven lejes illeték behajtása.

Rablótámadás az aradi pályaudvaron.

Két fiatalember a vonat folyosóján megtámadott egy brassói orvost és elvitte a pénztárcáját.

(Arad, január 22.) Kellmetlen és izzalmas kalandban volt része az aradi állomáson Berariu János brassói orvosnak. Az orvos Magyarországon volt látogatásban és az éjszakai gyorsal érkezett Aradra. Amint le akart szállni az aradi állomáson, a kocsifolyosóján két fiatalember támadta meg és mielőtt meglepetéséből magához tért volna, kirán-

tották zsebéből tárcáját és elmenekültek. Dr. Berariu utánuk sietett, de a rablótámadók már eltűntek. Azonnal jelentést tett az állomási rendőrségnek, ahol bevezették a nyomozást, de eddig eredménytelenül. A tárcában fontos iratokon kívül egy huszezer lejre kiállított váltó, ezeröttszáz lej és egy utlevél volt.

A japán baba.

Irtá: Claude Farrere.

— Kukuk! Ki van itt?

Zaj nélkül nyitotta ki a legénylakásához vezető ajtót, és mint egy egér csuszott át a könyvtárhoz. A férfi irt. Nem vette észre a leányt. Most már foglya volt, mert két illatos kéz a szemére tapadt és nyakán egy csók szelid nyomását érezte. Leejtette a pennát.

— Ki vagy?

Kezével hátrakanott és most ő fogta le a leány fürtös fejecskéjét.

Kis tündér, aki keresztül mászott a kulcslyukon? egy jószágos hölgy, aki alamizsnát hoz a szegény kiválasztottának? vagy egy vérszomjas bacháns nő, aki kikaparja a szerencsétlen szerelmes szemét és megfojtja.

A férfi kiszakította magát s hosszú csókot nyomott a leány ajkaira. — Te vagy az, édes, édes egyetlenem!

A leány gyorsan levette kalapját, az írósztalra dobta és a tükörhöz sietett, hogy haját rendbehozza.

— Milyen bájos vagy! Elragadó, elhittetted nekem. Gyere, ülünk le a díványra.

Leültek. Gyöngéden átkarolták egymást, ujjukat összekulcsolva tartották. Most a leány viharosan fejét a férfi mellére eítette és hallgatta szive dobbanását. Ketten együtt nem voltak negyven évesek.

A dívány háttérében a könyvtárnak, melyet függöny választott el a szoba többi részétől, olyan volt, mint egy sötét alkony. A mennyezeten ampolnak csüngtek. A falakon ázsiai álarcok közönyösen mosolyogtak. A fiatalok átölelve tartották egymást. A szőke új lassan visszahelyezkedett. A leány a puha párnákra vetette magát és keze hirtelen valamir-

hez ért, ami eddig ott feküdt elfelejtve: kis japán baba szövetből és porcellánból.

— Oh — szólalt meg a fiatal hölgy. —

Ujjai megérintették a hideg arcot és összeborzadtak. Most hirtelen felült, kezébe vette a babát és hangos nevetésben tört ki.

— Istenem, mind komikus figura, különben rád vall, hogy ilyen potát megvásárolsz.

— Ez nem pota. Ez egy fiatal gésa, amely történetesen Franciaországban időzött. Egy nagyon is tiszteletreméltó gésa. Tegnapelőtt mutattak be neki a rue Canon egyik előkelő szalonjában. Bizalmasan megsugta, hogy az ő képzelet szerint exotikus országban unatkozik. Felajánlotta neki a levegőváltást — nálam. Pontolóra vette a dolgot. Majd később elvezettet egy öreg — különben ismeretlen és jelentéktelen — hölgyhöz, aki 3 frank 75 centimes ovadékat kért tőlem, gondolom, az utlevél költség fedezésére. Így került és ő! Nitsuka kisasszony. Nitsuka én hoztam.

— Teljesen megbolondultál?

— A leány nevetett és megmutatta a fehér fogait. Kis öklei között verődött, kilódott és remegett a japán bábu.

— Nyugalom! Miért nem hagyod beszélni? Nem egy kis táncosnő a Moulin Rougeból. Finoman bányál vele. Ez egy kis gésa és nem úgy ugrik, mint egy kecske, vagy mint egy bolha. Lassan táncol, akár egy papnő... Nézd csak majd hosszú kezeit, bánatosan ironikus mosolyát. Mult éjjel unatkoztam és hogy megrovidítsem az időt, a kis teremtes finom mosolyával szórakoztattam magam. Kellemesen elcsevegtünk egymással és közben megszámlálhatatlan cigarettát szivtam el. A japán baba különös filozófiai dolgokat mesélt el nekem. Hálából ezért Billis három versét énekeltem el nekl;

A szája szép fehér fogakkal nem mosolygott többet.

— Nekem sohasem énekelted el a dalokat.

— Természetes, hogy nem, ezek csak gésák számára valók. De átölelek téged, megsimogatlak, szeretlek...

— Hagylál...

Keze hirtelen megremegett, majd meglökte a férfit:

— Hallod? Akarsz örömet szerezni nekem? Egy nagy, nagy örömet? Énekelj el nekem is e dalokat, legalább is egyetlen egyet.

— Nem.

— Ne mondd kérlek, hogy nem. Inkább énekelj, kérlek! Csak egyetlen dalt, egész picurkát, látod nem vagyok nagyigényű.

— Nem mondom neked, hogy e dalok csak gésák számára valók? Különben is jól tudod, hogy én sohasem szoktam énekelni. Legfeljebb, ha egyedül vagyok, egészen egyedül...

— Vagy egy gésával.

— Egy gésának énekelek, valóban... Most nevetett a férfi, de nevetése nem talált visszhangra. Az aranybarna szemek nem nevettek vissza és a homlok is elsötétedett.

— Utálatos vagy, nem szeretsz többé!

— Hallgass! Hagyj békén! Ne érj hozzám! Nem, te nem szeretsz, csak kívánsz, ez az egész. Megkívánsz — mert fehér és illatos a bőröm. Egy szép kis állat vagyok neked, arra jó, hogy simogass és hizelegjen neked, hogy a tiéd vagyok. Nem szeretsz! Ezt a majomasszonyt szereted, az ő dalait énekeled, az ő történetét meséled el. Csak rá hallgatsz és őt csodárod. Szereted őt, igen, szereted, noha szögletesen vésott szeme van és csunya fekete pótlóka...

Az összecsaparodott ujjak dühösen ra-

Aradi fiúk a ping-pong világbajnokságban.

A pesti nemzetközi mérkőzések Románia csapatában két aradi játékos szerepelt. „Cigi”, Albert György cigánymuzsikusa fia elmondta élményeit a nagy osztráki. Pénz nélkül engedték el a román csapatot. A pesti közönség. Angolok kiskabátban.

(Arad, január 22.) Az ideérkező pesti lapokban, a ping-pong világbajnokság részletes leírásában a Romániát képviselő játékosok között gyakran találkozunk két ismerős névvel. Az egyik név: Albert, a másik: Ponta. A két név két aradi fiút rejt el. két aradi lelkes sportemberét, akik a teljes magukrautaltságukban is addig-addig tréniroztak, hogy a szűk tréningadottságok és fejlődési lehetőségek hiánya ellenére is bátran, merészen nekiláttak a budapesti ping-pong világtornának és ha nem is a legteljesebb dicsőséggel, de mindenesetre az első nyilvános szerepléshez képest valóban szép eredménnyel tértek haza Budapestről.

A Juvélia ékszergyár egyik vésnöke Albert János. Munkaruhában, felgyújt ingujjal, nekihevílt arccal áll előttünk a ping-pong világbajnokság egyik aradi résztvevője. Eredetileg footballista karriernek indult. A „Cigi” — ez volt sportkörökben a becéző neve — a régi „lici kertben”, mint bámulatos kapustehetség tűnt fel. Azután lassanként az asztali teniszre tért át s most már világbajnokságra is kvalifikálta magát.

Szikrázva csillog elő a szeme a Kreolbaránaroból. Innen a Cigi (Cigány) népszerűsítő elnevezése, ami onnan ered, hogy fia Albert György ismert aradi cigánymuzsikusként. Albert János már hat gimnáziumot végzett s épen ezért szembeszökően értékesek az impressziói, leszögezései, véleménye a budapesti nagy versenyről:

— Mindenekelőtt arról kell szólnom — kezdte — hogy a pesti közönség részünkre kellemetlen meglepetéssel szolgált. Mind a négy romániai versenyző erdélyi magyar fiú volt, de ennek dacára minket is olyan hatalmas ellendrukkal kezeltek, ami — merem állítani — nem egyszer az eredmény kialakulásában határozottan rövásunkra volt. Igy például a férfi párosban Pontának és nekem a magyar Michlovissal és Kelennel szemben már meccs labdánk volt és mégis addig-addig idegesített

gadták meg a különös rivális nőt. Egy marék kitépelt haj röpködött szét a levegőben.

— Meg vagy örülve. Ragaszkodom hozzá, hogy ne tedd tönkre a babát.

— Látod, hogy a szeretőd! Váraj csak egy pillanattal!

— Tedd le!

A férfi megragadta a leány két karját és megpróbálta a kemény, kétségbeesett fogások közül megmenteni a bábút.

— Fájdalmat okozol! Te gonosz!

A férfi fogta a nőt és küzdött vele. A férfi volt az erősebb. A leány kimerülten nyitotta ki tenyerét, leejtette a bábút a földre és megpróbálta cipője sarkával eltaposni. A férfi félretolta a dühöngő kis lábát, fölemelte a szegény áldozatot és biztonságba helyezte.

— Óh, óh add vissza, azonnal! — Ugrott fel a leány s megrántotta a férfi karját.

De nem adta vissza. „Soha ez életben”. A leány toporzékol. „Add vissza, vagy megkarmollak”. „Karmolj meg”. „Add vissza, vagy megyek”.

— Menj!

Mint egy hideg hullám hatott a szó a leányra. Szemben állottak egymással felemelt öklökkel, mindketten harcra készen. Hallgattak és leengedték ökleiket.

A nő most — legyőzve — lassan visszavonult és nagy virágos kalapiját csak kényszeredetten igyekezett hájára illeszteni.

— Bolond! — mondta a férfi; — előre ment egy lépést, hogy a leányt visszatartsa.

A leány a küszöbön állott, szemével a báburra nézett és még mindig kitarított:

— Adod, vagy nem?

A férfi dacos maradt, büszkesége nem engedte, hogy engedjen.

— Nem.

A leány ruhája suhogott, az ajtó becsapódott. A férfi visszamaradt megszentelt kis teremnyével, amely folytonfolyvást szomorúan és gnyyosan mosolygott.

bennünket a fanatikus pesti közönség, hogy a meccs labda ellenére is veszítettünk.

— A felutazásunkkal, az elhelyezésünkkel, a bősztásunkkal, a rendezéssel külön-külön bajok voltak. Egyesületünk, az A. T. E. mindössze 20 dollárt tudott rendelkezésünkre bocsátani, ami természetesen édes-keves volt az utazásra és az ellátásra. Igy igénybe kellett venni a nagyváradi Adorján Péter segítségét, akinek költségén utaztunk és laktunk mi is a két nagyváradi résztvevővel: Steinerrel és Vogellel egyetemben.

— Hála ide — hála oda, Adorján Péternek azonban szintén a szemére vehetünk egyet-mást. Például azt, hogy ígéretet tett a versenyzők állandó, egyforma módon történő cseréjére, ám Pesten megváltozott a helyzet: Steiner állandó maradt a csapatban és a nálunk köztudomásúlag gyengébb Vogelt pedig ugyancsak állandóan rövásunkra favorizálta. Ennek folytán igazán meg kell elégedni azzal a 6. helyezéssel, amit Walessel és Németszággal együtt holtversenyben értünk el.

— Ami a versenyzőket illeti, a legjobbnak Haydort (angol) kell tartani, aki már egymagában a furcsa ütőtartásáért is érdekes. Az itt korongjának féloldala van csak a kezében, de ez nem is lett volna handicap, viszont a

Aradvárosa — a magyar színházért.

Két városi főtisztviselő ma Temesvárra utazott, hogy az ottani színház bérletét megszerezzék Szendrey Mihálynak. — „Ha kell, Bucurestibe is elmegyünk” — mondotta Lutai dr.

(Arad, január 22.) Ma délelőtt Temesvárra utazott Popu Constantiu városi kulturtanácsos és Stefanut Sabin titkár, azzal a megbízással, hogy a színházi bizottság határozata értelmében megbeszéléseket folytassanak Temesvár város vezetőségével a színház bérlete ügyében. Aradváros delegáltjai intervenálni fognak az irányban, hogy Szendrey Mihály színházigazgatónak adják a temesvári színház bérletét. A város eme lépésével kapcsolatban Lutai Cornel dr. interimár-bizottsági elnök ezeket mondotta:

— A város mindent megtesz a magyar színház és a magyar kultúra érdekében, amit megtehet. Amennyiben szükségessé válik, úgy a város vezetősége Bucurestiben, a szépművészeti minisztériumban is intervenál annak érdekében, hogy Szendrey Mihály Temesváron játszhasson. Ha ez a kérdés eldőlt, akkor a

Rendezik a törvénytelen gyermekek helyzetét.

Dan Sever egészségügyi miniszter harcot indít a tuberkulózis ellen.

Bucurestiből jelentik: Dan Sever egészségügyi miniszter tervbe vette a törvénytelen gyermekek problémájának rendezését. Ez a kérdés eddig ötödrangú volt Romániában és ez az oka annak, hogy az egész világon ebben az országban a legnagyobb a gyermekhalandóság. Eddig az a helyzet, hogy a törvénytelen gyermekeket falvakba adják ki és a kormány havonta száz lej fizet a nevelőszülőknek a gyermek tartásáért. A törvénytelen gyermekek nem részesülnek semmilyen véde-

A jugoszláv helyzetet

csak a horvát önkormányzat mentheti meg.

Macsek érdekes nyilatkozata. — Szerbiában nem tértek rá a helyes utra.

Prágából jelentik: A „Bohemia” című lap intervjút közöl Macsektől, aki a következőket mondotta:

— Mi horvátok önállóan fejlődünk és most két különféle elemből nemcsak egységes államot, hanem egységes nemzetet akarnak csinálni. Ezt lehetetlen keresztülvinni. A király manifesztumát rokonszenvvel fogadtuk, amánál is inkább, mert az alkotmányt törvényestől együtt oktrojnak éreztük. Tehát ne-

Rádió hálózati készülék.

Akkumulátor és anódtelep szükségtelen. Teljesen felszerelve hangosan beszélővel együtt 8500 lejtől

Schillinger Andrei
műszaki nagykereskedés Arad, Nádor-u.

győztes honfitársa: Perry ismerte a gvingéit s ki is használta őket. A magyarok közül szemre, Kelen a legkvalitásosabb, őt tartják a világ legjobb páros játékosának.

— A versenyt egyébként joggal lehetne a világ legkiválóbb szokású emberei összejövetelének tartani. Az elegáns és fess osztrák és nemetek mellett a fonttal teletömött angolok valószínűleg dokkmunkásokként hatottak a ruházat tekintetében. Mondják, hogy a vezetőjük — nem tudni testedzésből, vagy spórolásból — felöltő nélkül ruccant át a La Manche csatornán, amit különben a derék walesiek is megtették. Didergés volt ezekre a legényekre ránézni, amint a népszerűségben fürödve apacs-ingben deilároztak végig a köruton. A csehek térdig érő gammicipőben ugrottak az asztal mögött, de ez a rugalmasság nem igen volt hasznukra, egy-két walesi még faültővel kísérletezett, a másik nyelv nélküli ütővel keltett derűtséget, az angolok közül egy lady a játék hevében elájult. Alapos cáfolat az angol hidegvérre... (s—ó.)

bizottság a kért szubvenció, valamint a színház fűtése ügyében fog határozni.

A város magyar társadalmában Lutai Cornel dr. fenti kijelentése nagy szimpátiát kelt s mindenki meg van győződve arról, hogy az elnök szavai őszinték és szándékai a legnemesebbek.

Ma délután Stefanut Sabin titkár és Popu Constantiu kulturtanácsos visszaérkeztek Temesvárról. Az eredmény egyelőre negatív. Temesváron ugyanis közölték Aradváros megbízottjaival, hogy a város 1929. augusztus 1-ig Fehér Imre színházigaztóval kötött szerződést, amelyet meg is felebeztek. Mindaddig, míg a felebbezés el nem intéződik, a város nem tárgyalhat a színház ügyében, később azonban, ha az ügy aktuális lesz, vizsgatérnek rá.

temben, a rossz bánásmód és a hiányos étkezés miatt rengetegen elpusztulnak közülök.

A miniszter terve szerint, legközelebb nagyobb összeget bocsátanak arra a célra, hogy a törvénytelen gyermekek helyzetét javítsanak. Ugyanekkor a tuberkulózis elleni küzdelem tervét is felvetette a miniszter. Elhatározta, hogy a tengerparton tüdőbetegek részére szanatóriumokat fognak felállítani és a meglevő szanatóriumokat megnagyobbítják.

künk mindegy, hogy mily módon törlik el a ránk kényszerített alkotmányt. A manifesztum a mi szempontunkból olyan helyzetet teremt, amely megnyitja az utat egy új állam berendezésére. Szerbiában nem tértek rá a helyes utra, mert az új kormány egyazon koalícióbéli képviselőkből áll. Most abszolutizmussal akarják biztosítani hegemoniájukat. A helyzetet csak a horvát parlamenti önkormányzat mentheti meg, mert az abszolutizmussal való kísérletezés máris kudarcot vallott.

HA NEM PÉLDANYONKÉNT VESZI MEG AZ „ARADI KÖZLÖNY“-t, hanem havonta 90 lejért előfizeti, csak 3 lej 60 baniba kerül egy példány.

Alkalmi ajándékokat saját árban vásárolhat a Grallert-féle végeladáson

Arad, Bul. Regina Mária 18. (Polg. Tszk. épület)

Órák! Ekszerak! Dísz tárgyak!

Irodalom és művészet

Aradi uriaszony a színpadon.

Zamfir Miklósné februárban lép fel egy viglélki szerepben.

(Arad, január 22.) Néhány nap óta egy érdekes, közismert aradi uriaszony lett állandó vendége az aradi színház emeleti próbatermének: Zamfirné Klári, azaz pontosabban Zamfir Miklósné, Korányi Klári, a nem kevésbé általánosan ismert curti-i határrendőrségi főosztály vezető felesége.

Az érdekes szépségű, jóalku uriaszony ugyanis színpadra készül. Addig-addig volt szorgalmas, kitartó látogatója a színház előadásainak, míg egyszer határozottan kedvet érzett a színpadi csülogás iránt és ez a szándéka eljutott Szendrey Mihály igazgatóhoz is, aki nyomban érintkezést keresett Zamfirné Klárral a kijelentése, hogy a legnagyobb készséggel adja meg — kellő előkészítés után — az érvényesítési lehetőséget a fiatal színésznő-jelölt számára, sőt vállalkozott arra is, hogy a bemutatkozásra választott darabot: *Bisson* viglélkát: a Zsábat be is tanítja Zamfirnének és az előkészítést Kallós titkárral együtt a napokban már meg is kezdte.

Az előrelátható jelek szerint a színészet legújabb jegyeseinek debüté februárban lesz; talán egy érdekes és sikerállomásokban bővelkedő karrier veszi ekkor kezdetét...

A színház heti műsora. Szerda: Az utolsó Verebély-lány (operett, C. bérlet.) Csütörtökön délután 4 óra: Lumpácius Vagabundus és a három jómadár (vígjáték, zónahelyárrakkal.) Este: A tábornok (szenzációs prózaújdonosság, premier, A. bérlet.) Péntek: A tábornok (színmű, B. bérlet.) Szombaton délután 4 óra: Iglói diákok (népies és ifjúsági előadás, zónahelyárrakkal.) Este: A tábornok (színmű, C. bérlet.)

Csütörtök este: A tábornok! Egy darab háborus emlék, amikor 1916-ot írunk, lövészárk, sturm, offenzíva, halállögrés s a nagy világgégés megannyi borzalmas remniszenciája. Ez sűrűsödik Zilahy Lajos hatalmas színművében: A tábornokban, amelynek idegjesztőbb, reálisabb és érdekesebb drámát aligha mutattak be színpadon. Egy-egy jelenetben élethű harctéri képeket nyújtva, lövészárkot követel a színpadra, drótsóvényekkel, ahonnan rohamra indul a sereg. Budapestben a Nemzeti Színházban valóságos ázsiós állapotok uralkodtak a jegyek körül. A tábornok előadásain, olyannyira szenzációsnak találta a közönség ezt a kitűnő darabot, amelyet erősen alához az a kiváló előadás, amelynek élén B. Kálmán Sári és Jávor állanak. Kivülük Fekete Irén, Szepessy Edith, L. Kiss Mariska, Szendrey Mihály igazgató, Horváth, Rudas, Földes, Győző, Kun, Kövály stb. visznek pompás alakokat a színpadra. A tábornokban, amely teljesen stílusos és mindenben a szerző intenciói szerinti előadásban kerül színre Aradon. Az igazgatóság hatalmas statisztárgárdát szerzett be, úgy, hogy mindenképpen ragyogó tolnácsolásban kerül színre a csütörtöki premieren A tábornok, amelynek előadására ajánlatos a jegyekre idejében gondoskodni.

Az utolsó Verebély-lány-nál szebb, hangulatosabb, mulatságosabb darabot eddig nem látszottak a szezonban. Ma ismét ez a remek operett a műsordarab. Főszereplők: Viola Margit, Kertész Mancsi, Gaál Piri, Szepessy Edith, Danos Ica, Galetta (a rendezés is az ő munkája), Győző, ifj. Szendrey, Földes, Kun.

Csütörtök délután félhelyárrakkal: „Lumpácius Vagabundus és a három jómadár”-t játssza a társulat. A legolcsóbb és a legkellemebb szórakozási alkalom csütörtök délutánra ennek a kitűnő énekes viglélkának a

Elfogták Schleiszner Amália gyilkosát.

A szalontai magyar határőrök letartóztattak egy gyanús alakot, aki bevallotta, hogy egy idősebb hölgyet meggyilkolt Aradon. Valószínűnek tartják, hogy Schleiszner Amália gyilkosát sikerült elfogni.

Az aradi rendőrség ma éjszaka táviratilag kérte a kiadatási eljárás megindítását.

(Arad, január 22.) Ma este nyolc óra tájban szenzációt keltő telefonjelentés érkezett az aradi államrendőrséghez. A nagyszalontai rendőrség jelentette telefonon, hogy Szalonta közelében, a határon, a magyar határőrök elfogott egy embert, aki Romániából menekült Magyarországra. Az elfogott embert kihallgatták. Eleinte azt mondta, hogy eltévedt és véletlenül lépte át a határt, később azonban beismerte, hogy

Aradon olyan büntényt követelt el, amelyet a legsúlyosabb büntetés vár rá.

Az elfogott embernél semmiféle irást nem találtak, csupán nagyszögű készpénz volt nála. A magyar határőrségnél vallatni kezdték a titokzatos embert, aki nem volt hajlandó többet mondani. Később megérkezett a határőr-

ség parancsnoka, akinek a keresztneve sulya alatt bevallotta, hogy azért menekült el Aradról, mert itt meggyilkolt egy idősebb asszonyt.

Aldozatának nevét nem ismeri és több felvilágosítást nem akart adni, csak arra kérte a parancsnokot, hogy ne adja ki Romániának. A szenzációs letartóztatásról a magyar határrendőrség azonnal értesítette a román határőrök parancsnokát, aki jelentést tett az ügyről a szalontai rendőrségnek.

Valószínűnek tartják, hogy a magyar határrendőrségnek Schleiszner Amália gyilkosát sikerült letartóztatni.

Az aradi államrendőrség még az éjszaka folyamán táviratilag intézkedett, hogy az elfogott embert diplomáciai úton adják ki Romániának.

Egy meghurcolt aradmegyei lelkész.

Amal rágalmozgatták meg, hogy megrontott egy 16 éves leányt. — Az aradi törvényszéken, ahová csendörök szállították be, kiderült ártatlansága.

(Arad, január 22.) Súlyos váddal terhelt hozták be ma az aradi ügyészségre a csendörök egy aradmegyei róm. kath. lelkészét. A 30 éves lelképásztor ellen az egyik falubeli gazda feljelentést tett, amelyben elmondta, hogy a pap Erzsébet nevű 16 éves leánya ellen erkölcselen merényletet követett el.

A feljelentés kapcsán a csendörök a lelkész őrizetbe vették és ma behozták az aradi ügyészségre, ahol ez az előzetes nagy feltűnést keltett. A lelkészt azonnal kihallgatták és ekkor kiderült, hogy az elítelt tett feljelentés teljesen alaptalan és csupán félreértésen alapult. A lelkész elmondta ugyanis, hogy az

elmúlt hét egyik éjszakáján zörögtek ablakán. Ő azt hitte, hogy egy haldoklóhoz hívják, készséggel nyitott hárt ajtót, amelyen egy fiatal leány, a feljelentőnek leánya lépett be, aki valami üzenetet hozott neki. A pap egy ideig elbeszélgetett a leánnyal, akit aztán utjára engedett. Ebből a jelenetből koholták aztán a feljelentést. A megvádolt lelkészt azonnal szabadlábra helyezték, amivel is inkább, mivel orvosi bizonyítvány is igazolta, hogy a szóbanforgó leány érintetlen.

Hír szerint mindennemű eljárás megszűnik a pap ellen, mivel a leány apja a mai nap folyamán visszavonta feljelentését is.

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Ma d. u. 5, 7 és 9-kor, kimagasló filmpremier

Greta Garbo és Lars Hanson egyetlen és legújabb filmje: Csillagok utja (Isteni nő)

Rendezés: Olesó helyárrak.

Holnap MATINÉ: „ORLOV”, éneketekkel.

megtekintése. A „Lumpácius Vagabundus” nagyszerű szereposztásban megy.

Csányi Mátyás e hó 24-iki zeneszerzői estélye technikai akadályok miatt február 3-án lesz megtartva ugyanazon közreműködőkkel. A már megváltott jegyek szintén erre a napra érvényesek. Jegyek a Sándor-féle könyvkereskedésben kaphatók.

Február 2: Sajtóbál.

Az aradi újságírószervezet nagyszabású eltebbálja.

(Arad, január 22.) Az aradi újságíró-társadalom, amely az Újságíró-klub megalkotásával valóságos hézagpótló intézményt létesített ebben a városban, február 2-án, szombaton nagyszabású bált rendez a klub összes termében. A sajtó munkásainak ez az ünnepszámba menő táncmulatsága vitán felül egyike lesz az idei farsang legkiválóbb és legelőkelőbb báljainak; valóságos eseményszámba fog menni a Gyertyaszentelő napján végbemenendő aradi sajtóbál, amelyre már javában folynak az előkészületek.

Aminthogy az aradi újságírók a klub megalkotásával otthonot létesítettek az aradi urközség számára, éppúgy az aradi sajtóbál is otthonos, jókedélyű vigalma lesz Arad urközségének. A bál a klub helyiségekben fog folyni, azokban a termekben, ahol naponta mint saját otthonukba jönnek az aradi urcsaladók szórakozni. A klub elegánsan berende-

zett termek, a rendezőség tervei szerint, igazi világvárosi fényben fognak uszni és az egész klub ezen az estén a táncnak lesz szentelve. Frakk, szmoking, fehér keztyű, ragyogó grand toillette adják majd meg ennek a táncestélynek abszolút elite jellegét, amely iránt máris lázas érdeklődés nyilvánul meg városszerte. Bizonyos, hogy az aradi újságírók, akik már évek óta nem rendeztek bált, ezzel a táncmulatsággal tanujelét fogják adni annak, hogy nemcsak lap-, hanem a bálcsináláshoz is érteneik.

Ezen a bálon kerül megválasztásra Arad bálkirálynője. Ezért a büszke címért nemes versengés indult meg máris Arad szép asszonyai és leányai között, ami annál is inkább érthető, mert eddig, főleg vidéki szépségek nyerték el az aradi bálokon a különböző szépségversenyek palmlátát.

— Több milliós panamát lepleztek le Chisineuban. Chisineuból jelentik: Egy váratlanul meglepett vizsgálat többmilliós panamáról rántotta le a leplet. A város új rendőrprefekusa mult szombaton a hétvásáron vizsgálatot tartott és meglepetéssel kontatálta, hogy Herjín rendőrkomiszár mindazokat a gazdákat, akik valamit eladtak, a vásártér hivatalos épületébe invitálta és négy szemközt tárgyalta velük. A további vizsgálat után megállapította, hogy Herjín évek óta hallatlan összegeket zsarolt ki a vásárosoktól, akik már természetesnek találták, hogy a rendőrtisztnek külön illetékét fizessenek. Kiderült, hogy Herjín egy-egy hétvásáron százezer lejnyi összeget zsarolt ki a vásárosoktól. A zoroó rendőrtisztet tognap az ügyészség letartóztatta.

Miért szeretem férjemet II. Vilmos császárt?

Hermína hercegnő érdekes nyilatkozata az excsászárról a doorni számúzetésben II. Vilmos hercegné születésnapja alkalmából.

Négy éven át osztottam már meg a császárral a számkivetést mint hitvese. Azt hiszem, én ismerem őt a legjobban.

Evente három-négy hónapot Németországban töltök. Doornban azonban olyan meghitt, bensőséges az életünk, hogy azt az átlagházassal össze sem lehet hasonlítani.

A császár igen ritkán hagyja el a házat, ő minden tekintetben fogoly. Én is csak a legritkább esetben hagyom el a házat egyedül. Így mégha akarnánk se, kerülhetnénk el egymást.

Az ilyen állandó szoros együttléte egy szellemileg hozzá nem méltó egyénnel megörjéné az embert, állandó izgalmakat és veszekedéseket okozna. Az atmoszférát megmérgeznék a kölcsönös szemrehányások. A sok elfojtott indulat egyetlen lehető levezetése, a szenvedélyes kitérések sorozata lenne.

A császár több mint nyolc év óta éli rab életét. Ennek az időnek a felét én osztottam meg vele. Házasságunk harmóniáját a legesélyesebb nézeteltérés sem zavarta meg soha. Egyetértésünk tökéletes.

A császár — emberi.

A császár helyzete sokkal súlyosabb, mint az enyéni. Hiszen ő óriási magasztalról zuhan alá. De alázattal fogadja sorsát. Másrészt viszont el kell ismerni, hogy nem akar magának a mártír szerepében tetszelegni. A császár végtelenül emberi.

Minden reménye megsemmisült, trónja összedőlt és megrendült tanácsadóiba vetett hitte, de azért még nem felejtett el nevetni. És nevetése nem az örület kacagása. De nem is csalódás, keserű nevetés és nem a cinizmus szaraz vihogása. Az ő nevetése vidám. A császár szelleme jellemelkedik csalódásain. Ha a világ ismerné és megértene őt, másképp ítélné meg. De a világ sohasem ismerte és sohasem értette meg. Ő mindig érthetetlen maradt, nem mintha jellege komplikált lenne, hanem ellenkezőleg, mert oly csodálatosan egyszerű.

Anyjától bizonyos angol tulajdonságokat örökölt s ezek még növelték a közte s tanácsadói között felmerült nehézségeket. Szempontjai nem voltak tisztára kontinentálisak, de nem is voltak angolosak. Sohasem felejtette el családjának tradícióit. Mindig emlékeztetőben tartotta, hogy ő volt a németek Cézárja.

— Féltek, mondotta egyszer nekem, hogy véreimnek kettőssége rejtélyessé tesz engem otthon is s külföldön is. A németek azt mondták, hogy túlságosan angol vagyok, az angolok viszont parasztkodtak, hogy túlságosan német voltam.

Nemcsak hogy a humor iránti érzéke erős, hanem rendkívül szellemes is. Az olyan vérmérsékletű emberek, mint ő, legtöbbször szarkasztikusak. A császár szarkazmusa, akármilyen szelid is, már sok barátját tette ellenségévé.

Vérmérséklete magával ragadja. Ez a legtöbb szangvinikus ember büntetése. Nagylelkűsége, ha megcsalták, dühvé változik. Nagyon könnyen nevet, de nagyon könnyen sértődik meg. De azután éppen olyan könnyen megbocsát.

A fiatal uralkodó letke.

A császár fiatal korában rendkívül sokat küzdött, hogy trónra készülődjék, fizikai hendikeppjei ellenére is. Egész fiatal korát elsőténitette anyjával való szerencsétlen kapcsolatára. Valahányszor úgy alakult a helyzet, hogy anya s fii végre megértik egymást, közbejött valami intrika és újra eltávolította őket egymástól.

A fii dolgozni akart, hasznossá akarta magát tenni és ezt tendenciózusan félremagyarázták, úgy, hogy apja is ellene fordult.

Attól kezdve, hogy II. Vilmos fejére tette a koronát, az mindig csak töviskorona volt. Harmincéves uralkodása alatt mindig a legesélyesebb panasz nélkül viselte a legsúlyosabb felelősség keresztjét. Szünet nélkül dolgozott.

Mindig megvolt benne a készség, a gyors, intuitív ítéletre. Gyorsan alakultak ki benne ítéletei, gyakran helyesebbi volt, mint az idősebb államférfiak megfontolt vélemény formálása. Bár csak jobban bíztam volna mindig a saját véleményében, mint azokéban!

Nemrég kiadták a császár széljegyzeteit, az államdokumentumokkal kapcsolatban s ezekből is kiderül, hogy judiciuma gyakran

Forradalom és rossz táplálkozás.

Mecklenburg-Schwerinben már november 9-ike előtt is barrikádok emelkedtek. Valami örület ragadta magával népünket, ez főleg a háborús évek rossz táplálkozásának tulajdonítható. A német forradalom nem sikerült volna a különböző intrikák, az ellenséges csapatok előnyomulása és a német defetistáknak az ellenséges propagandaügynökökkel való szövetsége ellenére sem, ha az éhség pszichózisa egy időre meg nem fosztotta volna eszétől a német népet.

Ruprecht bajor trónörökösnek is ez a véleménye és ezt tartja a braunschweigi herceg és Károly Eduárd götái herceg is. Ezek az emberek lennének az elsők, akik elítélnék a császárt, ha tényleg felelős volna a háború és koronájuk elvesztéséért. De az összeomlás nem ő miatta, hanem ő ellenére következett be, vagy, ha már el kell őt ítélni, akkor be kell látni, hogy az erőnye s nem pedig hibái okozták a bajt.

Az erős testi és szellemi munka jelentik most a megváltást a császár számára is. Nehéz munka nélkül nem tudná kibírni a doorni, rákényszerített remeteséget. Fizikai értelemben nem fogoly. Elhagyhatná Hollandiát, de hát hova menjen, amíg Németország határai elvannak zárva előle?

Tevékney szellemét mindig valami teremtő munka foglalkoztatja. Időnként tudósokat hív meg, hogy társalogjon velük. Ez azonban költséges dolog s egyéb komplikációk is ritkítják az ilyen alkalmakat.

helyesebb volt, mint kormányának politikája. Sokkal jobb lett volna. Németországnak, ha a császár künéttelül elsöpörte volna azt a passzív rezisztenciát, amely terveit keresztelte, különösen a külügyminiszteriumban. A világháború hadmozdulataiban viselt szerepe sokkal döntőbb jelentőségű volt, mint ahogy az munkatársainak emlékirataiból kitűnik. Azok az akadályok, amelyekkel még trónra lépése előtt kellett megküzdenie, bizalmatlanságot tettek önmaga iránt, annak ellenére, hogy, mint minden fiatal ember, aki talán túlhaman került a hatalom polcára, igyekezett megerősíteni magát.

Igy azután a tanulmányai jelentik főelfoglaltságát. Olvasmányait levelezéssel egészíti ki.

Költséges háztartás.

A császár kedvenc ruhája igen egyszerű szövettől van. A rendfeketek azért viseli, mert ezek olyan dolgokat szimbolizálnak, amelyek igen reálisak az ő számára.

Háztartásunk egyszerűsége ellenére is költséges. A német császár még számúzetésben sem élhet úgy, mint egy koldus. Akármilyen kevésre is van szüksége, még sem élhet egy koldóban, mint Diogenes. Meg kell maradnia bizonyos hagyományos életstandardnak. De számos ember, aki költségesebb élethez szokott, meglepődne, ha tudná, hogy milyen takarékosan élünk.

Nekem császárom és királyom...

Feleségül mentem II. Vilmos császárhoz, hogy megosszam vele számkivetését és bánatát. Még a legtávolabbi remény sem élt bennem, hogy valaha is viselhessem Augustus Viktória koronáját. Én megelégszem sorosimmal, ha könnyíthetek valamit számúzetése terében és ha azzal az odaadással viseltethetem iránta, amely egyelőre hiányzik levezetési népeből.

Akár korona van a fején, akár nem, nekem császárom és királyom.

A nyilatkozatot lejegyezte
George Sylvester Vlereck.

APOLLO

URANIA

Ma, szerdán 5, 7 és 9-kor

UTOLJÁRA

A TITOKZATOS 6-os SZAM
(Riviera)

CAFFE ELECTRIC
(TALÁLKHELY.)

HARRY LIEDTKE-vel.

Főszerepben:
NINA VANNA és IGO SYM.

HOLNAP, csütörtökön CHARLESTON-KIRALY, LAURA LA PLANTE AZ
PREMIER, REGINALD BENNY APOLLOBAN.

A felmentett Pöffl Budapestre menekült.

Attól tart, hogy Bécsben nincs biztonságban az élete. — Ausztriában egyre nő a felháborodás a felmentő ítélet miatt.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.)
Még mindig nem ült el az a nagyarányú felháborodás, amely Pöffl Oszkár, a gyilkos bécsi újságíró felmentése folytán egész Ausztrián urrá lett. Az államügyész nem felebbezte meg a felmentő ítéletet, amely jogerőssé vált. Az ítélező esküdtszék egyetlen női tagja, Lenk Karolin kijelentette a lapoknak, hogy az esküdtszék tagjait úgy válogatták össze, hogy már előre bizonyos volt a gyilkos felmentése. A lapok — pártállásra való tekintet nélkül — elítélik az esküdtszék magatartását,

még a keresztényszocialista Reichspost is gyalázatos büncselekménynek mondja az ítéletet.

A Pöffl-ügy a nemzetgyűlésen is szóba került, hol Austerlitz szocialdemokrata képviselő tiltakozott az ellen, hogy falusi emberek ítélkezzenek olyan perben, amelyhez a nagyvárosi viszonyok nem ismerése folytán egyáltalában nem tudnak hozzájárulni. Az ítélet híre a fogházakban is elterjedt és a rabok a délelőtti rapportnál már ki is fejezték elégedetlenségüket, hogy kis büncselekmények miatt hónapokat kell ülni, míg egy gyilkost felmentenek.

Az esti Budapestről érkező jelentések szerint

Pöffl Oszkár, a felmentett gyilkos Budapestre érkezett, ahol az Imperial szállodában megszállt feleségével együtt. Az újságírók intervjút kértek tőle, azonban nem nyilatkozott bővebben. Vizum nélkül jött Magyarországra és azt csak utólagosan szerezte meg. Szökésszerű távozása Bécsből az esetleges zavaroktól való félelem folytán történt.

Holnap, csütörtökön

d. e. fél 12-kor

APOLLO-URANIA

NAGY MATINEK

elsőrendű filmműsorral.

HIREK.

Tavaszi vonatok Monte-Carlóban.

Didereg a nászutasok városa, de a Rivierán már narancsligetek között rohan a vonat. — Monte-Carlóban nem divat az estélyi ruha. — Kiskabátban sétálnak a korzón.

(Monte-Carlo, január 22.) Már maga az utazás is külön passzió ilyenkor Monte-Carlo fele. Triestig a legszigorúbb tél mindenütt. Fehér mezőkön kattog át a gyors, hóval vannak borítva a hegyek, fehérben alszanak a völgyek: januári dermedtség, amerre csak néz az ember. Még Velencében is ugyanaz a kép. A nászutasok városa hívós hely mostan, a Szent-Márk-tér bizalmas galambjai fázósan gubbasztanak, nincs kedvük rászállni az idegenek vállára és kezeire. Ilyen a kép Páduában, Brescián át a Garda-tóig, amelynek vizén jégdarabok uszkáltak. Tél volt még Milanóban is, amely nincs messze a svájci havasoktól, de Cerna felé lassan enyhült az idő. Futott a vonat be a tavaszba. A hegyeken ugyan még hósapkákban integettek a messziből, de amikor elüledtek a távolság kékjében és a vonat a tenger partján nyelte a kilométereket, elmaradt mögöttünk a tél mint valami kellemetlen emlék.

A Rivierán át a felejthetetlen tengerparton narancsligetek között repült a vonat és Monte-Carlóban egyenesen virágfakadásos volt a tavasz. Rózsák, szekfiák, színek és illatok és házmagasságu pálmák a sétányokon, a tengerparti korzón pedig tavaszi kosztümökben sétálnak a nők, felöltő nélkül a férfiak, amíg el nem érkezik a lunch ideje. A főszezon még korántsem kezdődött el, de máris sok a vendég. Csak természetes, hogy a magyarok is szép számmal képviseltetik magukat, de amerikaiak, belgák, németek, olaszok, sőt japánok is láthatók a korzón, még a Casinóban, ahol mint rendszeren, a világ minden nációnak kiküldöttel versengenek a ravasz Fortuna istenasszony kegyelért.

Érdekes, hogy itt valahogy a közvetlen háboru után szokás a divat ma is az öltözködés terén. A férfiak még este is uccal ruhában jelennek meg a Casino fényes termében és a hölgyek sem viselnek nagyon estélyi ruhát. Viszont rengeteg rajtuk az ékszer, mely rendszerint — hamis. Kifőző hamisítványok: az igaz, de — hamisítványok. Akár csak az aruk. Az se az igazi. Anyira festik magukat. Hogy milyen szép mindentől eltévelytve minden itt, azt fölöslegesen megírom. Ezt ugye lehet visszaadni így papíron. Ezt látni kell.

A napokban átutaztam Nizzába. Husz perc alatt röpi oda az embert a gépkocsi. És mi csoda pompás uton?! Amíg odaértünk 200 autóval talá koztunk. Mozcás, nevető arcok, vidám emberek, virágok... Monte-Carlo most is, mint mindig a szépségek helye... az élet... a Tavasz.
Bódy Bódog.

— **A liberálisok támadják a kommercializálási törvényjavaslatot.** Bucarestből jelentik: A liberális párt parlamenti csoportja ma délelőtt értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy élesen meg támadják az állami javak kommercializálásáról szóló törvényjavaslatot, mert az túlságosan sok jogot biztosít a kormánynak, amely egyszerű minisztertanácsi naplóval dönthet a koncessziók fölött, a parlament hozzájárulása nélkül.

— **Magyar-török semlegességi szerződés szövege.** Budapestről táviratozzák: A magyar és török kormányok ma közzétették a Budapesten, január ötödikén aláírt semlegességi békekötési eljárás választóbirósági szerződés szövegét.

— **Új demokrata párt alakult Bécsben.** Bécsből jelentik: Demokrata középpárt néven új párt alakult meg, amely a szabadelvű polgárságot foglalja magában. „Der Nachbar” címmel folyóiratot is indítottak, az Ausztria és Csehország közötti megértés elősegítését tűzve ki célul.

Járványos időben gyermekeink ellenállóképességét és erejét fokozza a Jemalt, kellemes csukamájolajos készítmény.

LEGUJABB.

A svéd gyufagyárat Erdélyben állítják fel.

A kormány tizenhatmillió helyett harminckétfélmillió dollár kölcsönt követel a koncesszióért a svéd konzorciumtól.

— **Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése.** —

Jelentettük, hogy egy svéd gyufa-tröszt tizenhat millió dolláros kölcsönt ajánlott fel Romániának hét százalékos kamattal az azal a feltétellel, ha engedélyt és monopóliumot ad egy Romániában építendő gyufagyárra. A tárgyalások kedvező mederben folynak és ma Párisba érkezett a svéd gyufa-konzorcium

— **Február 5-én kezdődik az adókiivetés.** Február ötödikén kezdik meg működésüket az aradi adókiivető bizottságok. A bizottságok összeállítására még nem történt ugyan meg, de a pénzügyigazgató már elrendelte a tiz bizottság megalakítását. Ebből két speciális adókiivető bizottság fog működni, a százezer lejen felüli jövedelemmel bíró vállalatok, az ügyvédek, orvosok és mérnökök részére, öt u. n. kereskedő-bizottság a kereskedők és iparosok részére és három globális-bizottság a globális adó kiivetésére. A bizottságok nagyrésze a pénzügyigazgatósági palota második emeletén helyezkedik el.

— **Jövedőlés 25-ért.** Az erdélyi lapokban legutóbb a következő kedves szövegű apróhirdetés jelent meg:

„**JÖVENDŐMONDÓ.** Megmondom bárkinek jelenét, jövőjét, múltját. Pénteken álmomban jövedőlök. Fontos tudnom, melyik évben, hónapban, napon születtem, 3 hajszálat is kérek. Sziveskedjék 25 lejt bélyegben a borítékba betenni. Antalfi István, Baiamare, Postafiók 33.”

Nem kell valami túlságos ékesszólás ahhoz, hogy ezekből a sorokból kiolvassa az ember a jámbor családi szándékot. Ez a „jövendőmondó” itten nem akar sem többet, sem kevesebbet, mint szép, nyugodtan és gondtalanul megélni. Igaz, hogy ehhez joga van, de talán mégsem így. Hisz becsapja a tisztelt embertársait. Azokat a kíváncsiakat és hiszékeny falusiakat, akik az ilyesminek bedűlnek. Tessék csak elképzelni, hány levél kelt már utra mindenfelől Baiamare-Nagybánya felé, bélyeg 25 lejnnyi bélyeggel, vagy ha az hirtelen nem volt kéznél, ugyanannyi pénzzel. Esetleg többel is, hogy „biztosabb legyen”. Hogy ezekre a levelekre ment-e válasz és milyen, az más lapra tartozik. A lényeg az előzetes 25 lej per kopolyu. Furcsa ember lehet ez a jövendőmondó. Azt hirdeti, hogy pénteken álmában is jövendöl. Ugy látszik, így jobban tud, mint mikor ébren van. És három szál haját is kér mindekitől. Istenem, mit csináljanak a kopaszok? ...

— **Népkonyhát állít fel a város.** Lutai Cornel dr. interimár bizottsági elnök ma megbeszélést folytatott Varjassy Lajos interimár bizottsági taggal az ingyenkonyha ügyében. A város a munkanélküliségre való tekintettel, népkonyhát akar felállítani, mint ahogyan azt két évvel ezelőtt tette. Erre egyelőre 200.000 lej áll a város rendelkezésére, amely összeget társadalmi gyűjtés után még szaporítani fognak.

— **Leégett Bessarabia legnagyobb raktára.** Bucarestből jelentik: Tighineben ma délelőtt kigyulladt az átlomás központi raktára, amely egyike Bessarabia legnagyobb vasúti raktárainak. Az egész épület rövid idő alatt a lángok martaléka lett. A kár több, mint husz millió. Három vasutas oltás közben súlyosan megsebesült. Miután a lángok az átlomás épületét is veszélyeztetik, Chisineuból kértek segítséget.

Főtéri szép üzlethelyiség

modern szép kirakatokkal, lépés nélkül, február 1-re kiadó. Bővebbet szíveségből Kerpel Izsonál.

megbizottja, aki közvetlen tárgyalásokat folytat Popovici pénzügyminiszterrel. Románia azt a feltételt szabta, hogy ne tizenhat, hanem harminckétfélmillió dolláros kölcsönt nyújtson a konzorcium. A gyárat Erdélyben akarják felállítani, ami Erdély gazdasági helyzetére nagy fontossággal bírna.

— **A Boneu-ügy iratalt a törvényszéken.** Megirtuk, hogy az aradi törvényszéken működő fegyelmi bíróság elrendelte Boneu Vazul volt prefektus ügyében a vizsgálat kiegészítését, főleg pedig annak megállapítását, hogy mikor történt Löwinger Miksa dr. volt kórházi főorvos nyugdíjazása és ki vette fel Manlu Aurél nyugalmazott főszámvevőt a megye szolgálatába. Az ügy iratalt áttették az aradi prefekturára, ahol beszerezték a szűk séges pótlásokat és ma visszaküldték a törvényszékre az iratokat. Az újabb tárgyalási terminust a fegyelmi bíróság állapítja meg.

— **Kártyázás közben agyonlőtte gyermekpajtását.** Karlsbadból jelentik: Weithaus falucskában több 12 éves gyermek kártyázott. Játék közben összevesztettek az egyik kihozta atyja vadászfegyverét és agyonlőtte társát. A gyermekek a holttestet a közeli erdőben ásták el, a hóba. Nem merték elárulni az esetet, amelyet az olvadás felszínre hozott. Az olvadáskor ugyanis előtűnt a holttest; megindult a nyomozás és megállapítást nyert a gyilkos személye. A fiu sirva vallotta be tettét.

— **Két villamos összeütközött Budapesten.** Budapestről jelentik: Sulyos baleset történt tegnap délután Ujpesten, a Horthy Miklós-úton, ahol két villamos összeütközött. Az összeütközésnek tizenöt sebesültje van, szerencsére azonban egyik állapota sem ad aggodalomra okot. Az ügyben holnap valószínűleg letartóztatások lesznek.

— **Három péklegény tragikus halála.** Cinkotáról jelentik: Erdődi Ferenc pék sütődjében tegnap este a három péklegény a meleg kemence mellé feküdt. Ma reggel holtan találtak rájuk. Kiderült, hogy szén-gázmérgezésben haltak meg.

— **Halál vár a mostohaanyja gyilkosára.** Newyorkból jelentik: Az esküdszék megkezdte Ottó Schmidt bűnperét, aki mostohaanyját megmérgezte és tejébe patkánymérget kevert. Az asszony meg is halt. Bizonyos, hogy a bíróság a 18 éves tettetést halálra ítéli.

— **Eltemették Kauders Mórt.** Ma délután fél 3 órakor temették el nagy részvét mellett a tragikus körülmények között, hirtelen elhunyt aradi kereskedőt: Kauders Mórt. A ravatálnál a főrabbi mondott megindító gyászbeszédet. Weisz Sándor gyászadalokat énekelt, majd nagy tömeg kíséretében indult meg a gyászkocsi az izraelita temető felé, ahol örök nyugalomra helyezték a szerencsétlen véget ért Kauders Mórt.

— **Egyre érkeznek adományok az ingyen tej és kenyér céljaira.** Aradváros társadalma átérte és megértette, hogy a nélkülözések és a tél hidege miatt szenvedő embereknek segítségre van szüksége. Ma ismét érkeztek adományok az Aradi Közlöny-höz az Anya- és csecsemővédő egyesület részére. A jószívű emberek a következő adományokkal járultak a nyomorgók támogatásához: Földes Soma 300 lej, Marinkovits Ida 100 lej, Déry Károly 200 lej. Eddigi gyűjtésünk eredménye 13.800 lej. Összesen 14.400 lej.

— **Borzalmas földrengés Kínában.** Sanghából jelentik: Sansi tartomány Szujan kerületében borzalmas földrengés volt. Számos ház összeomlott, sok falu romokban hever. Eddig négyszáz halottat ástak ki a romok közül.

— **Elintézték egy száz esztendősi határkérdést.** Sandomingóból jelentik: Tegnap aláírták a Haiti-Sandomingo határ végleges megállapítását. Ezzel több, mint száz esztendősi kérdés lett elintézve.

— Véres lázadás egy afrikai spanyol gyarmaton. Madridból jelentik: Rio de Oro afrikai spanyol gyarmaton a bennszülöttek felkelték és a katonákat lemészárolták. A gyarmat katonai parancsnoka repülőgépet küldött a lázadók táborának bombázására. A lázadók eszeveszetteen menekülnek és rengeteg halottat vesztek.

— A négerék lázadását a franciák hódítási vágya okozta. Párisból jelentik: A baloldali sajtó vehemensen támadja a kormányt a kongói bennszülöttek lázadásával kapcsolatban. Fontaier szociáldemokrata képviselő a Populaireben azt írja, hogy 1928-ban a kényszermuvas négerék hetven százaléka elpusztult, ami a civilizáció arculcsapása. A marokkói lapok értesülése szerint a franciák újabb hódító hadjáratot kezdenek a bennszülöttek ellen, aminek előkészítése folyamatban van.

— Harc egy ürüllet a Duna jegén. Budapestről jelentik: Egy elmebeteg a Lánchídnál lerohant a Duna jegére, löket keresve, hogy ott bevesse magát. A rendőr és több járőrként utánarohant s erőszakkal a partra vonszolta. Kitérő ismeretlen, miután egyetlen iratot nem találtak nála. A tébolydába szállították.

— Már Jugoszláviában van a spanyol-nátha. Belgrádból jelentik: A spanyol-nátha egyre jobban terjed. Az egyetemisták otthonában többnyire betegedtek meg.

HIREK

Mi jön! Mi a legújabb szenzáció?

OROSZORSZÁG

A szezon egyik legjobb filmje.

MÁS!

A világ híri **6 tagú Cönyött-**
szereplőcsoportja rövidesen Aradra érkezik és csak 5 napig vendégszeropel

az APOLLOBAN.

MÁS!

Jön! csak az **URANIABA ZSIVÁNYBECSÜLET**
5000 szereplővel, amerikai rendezés, izgalmas kalandok. — Főszerepben: **GEORGE O'BRIEN.**

— A La Manche-alagút ügye a lordok házában. Londonból jelentik: A lordok házában csütörtökön Lord Newton a La Manche-alagút ügyét hozta szóba. A lord javasolni akarja, hogy a kormány lépjen érintkezésbe a francia kormánnyal egy olyan vegyes bizottság létesítése érdekében, amely pénzügyi és technikai tervezetet dolgoz ki.

— Felrobbant egy hajó a kikötőben. Buenos Ayresből jelentik: Az Archangel gőzös, amely Antwerpenből érkezett a kikötőbe, kigyulladt. A hajón kétszáz robbanóanyaggal teli hordó volt, amely egymásután robbant fel. A hajó elsüllyedt.

— „Lábmelegítő” téglák a bőröndben. Párisból jelentik: Az egyik előkelő szállodában egy Oppenheim Róbert néven megszállt szélhámos tizezer frankot vett fel kölcsön a szálloda igazgatójától. Az igazgató később gyanút fogott, és megvizsgálta az előkelő utas bőröndjeit, amelyben téglákat találtak csupán. A szélhámost letartóztatták. Kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy különleges lábmelegítő cserépeket tartalmazott a bőrönd. Ezeket ő maga gyártja.

— Monstre razzia Chicagóban. Chicagóból jelentik: A rendőrség a napokban monstre-razziát rendezett. 710 rendőrtiszt és detektív vett részt a razzián, amelynek közvetlen oka az volt, hogy az elmúlt héten 14 gyilkosság és 102 rablóátvitel történt Chicagóban. Háromezer letartóztatás történt és rengeteg revolvért és más fegyvert foglaltak le.

— Összes üdonságok Kerpel könyvtárában.

Párbaj a két „Miss Romania” körül.

Két bucuresti-i lap harca a szépségverseny megrendezéseért. — Miss Romania és Domnisoara Romania. — Ki menjen a párisi versenyre?

(Az Arad Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A főváros közönségét talán még a kölcsönügynél is jobban érdekli, hogy ki fogja képviselni Romániát a párisi nemzetközi szépségversenyen, ahol is tudvalevőleg Európa összes nemzetének szépeivel versenyeznek a „Miss Europa” büszke címért. Több ország megválasztotta már a maga „miss”-eit, de Románia kettőt is választott és most az a kérdés, hogy kettőjük közül melyik az igazi, melyiket kell majd kiküldeni Párisba. A legérdekesebb, hogy a Miss Romania megválasztása ugyyszólván a legnagyobb titokban ment végbe és azon nem vehettek részt sem Erdély, sem Arad szépeit, pedig valószínű, hogy itt is akadna volna legalább egy olyan szépség, mint a két missjelölt együttese. Magától értetődik, hogy Bucuresti most izgatott, mert hisz e pillanatban senki sem tudja, hogy csakugyan az a constancai kreol hölgy volna Románia szépeinek királynője, akit az Universal által rendezett verseny koronázott meg, vagy pedig Ganescu kisasszony megválasztása csakugyan érvénytelen és „Miss Romania” az lesz, akit a Realitatea című képeslap versenyén fognak megválasztani? És ha igen, ugy érvénytelen-e Ganescu kisasszony szépsége?

De Walett ur válaszi.

Igyekezni fogunk megőrizni objektivitásunkat és megpróbáljuk elmondani az alábbiakban, hogy tulajdonképen honnan is ered az a közpolitikai bonyodalmakkal fenyegető konfliktus, amely már a kölcsön sikerét is veszélyeztetni látszik. A história ott kezdődött eredetileg, hogy a texasi Galvestone-ban összeálltak bizonyos jólétes dusskibb társaságok, sportegyletek, kultur-klubok és elhatározták a szépség ápolását. Az ideát amerikai gyorsasággal követte a tett. Amerika hamarosan visszhangzott a szépségversenyekről és a „Miss Amerika” címért legalább olyan harc folyt, mint a Fehér Ház elnökségeért. Néhány évvel ezelőtt azután a jó amerikaiak megunták ezt a magukközötti játékot és kezdtek meginvitálni az évenként megismétlődő versenyekre egyes európai államok szépségeit is. Az európai versenyek rendezését Maurice de Walett urra, a párisi „Le Journal” egyik szimpatikus szerkesztőjére bízták, aki azonban három esztendőn keresztül kudarcot vallott a mi vén kontinensünkkel Galvestoneban. Miss Amerika korlátlanul uralta a piacot és Franciaország, Olaszország, Spanyolország missei koszorú nélkül hajózáztak vissza Európába.

Igy támadt azután de Walett urnak az ötlete, hogy Párisban megválasztatja „Miss Európát”, az amerikai államok válasszák ki az ő misszijeit és pártatlan zsüri döntson afőnt, hogy kettőjük közül ki a szebbik. N. Constantiu, a Realitatea című képeslap szerkesztője panaszos levelet írt Galvestoneba, hogy nem szép, hogy Románia nem vehet részt ezeken a versenyeken, mikor itt annyi szép nő van — és felajánlja, hogy megrendezi

— Száz ezer pengő lelkiklinikára. Budapestről jelentik: Egy magát megnevezni nem akaró háztulajdonos száz ezer pengőt ajánlott föl egy lelkiklinikai intézet felállítására, amelynek élére Schermann professzort hívta meg. Schermann kijelentette, hogy nem marad Pesten, de elvállalja az intézettől kapott levelek analizálását és azokra válaszolni fog.

— Előadás Nagy-Aradról. Dr. Cotioiu Romulus ügyvéd holnap, szerdán este 9 órakor az iparosok kulturházában „Nagy-Arad” címen érdekes előadást tart Arad jövőjéről. Az előadáson vendégeket is szívesen lát az aradi iparosság.

— Belső harcok az Údv Hadseregében. Londonból jelentik: Az Údv Hadserege és lemondott vezére, Both tábornok között keletkezett konfliktusban, a tábornok annak ki-mondására kérte a bíróságot, hogy az Údv Hadserege folyószámláiról csak az ő, vagy meghatalmazottja által aláírt csekkekkel történhetnek kifizetések. A bíróság pénteken dönt a különös koreset ügyében. Az Údv Hadsere-

a „Miss Romania” megválasztását. „All right” jött meg a válasz Galvestoneból. Az amerikaiak gavalér emberek és egy szépséggel több költség nem számít náluk. Constantin értesítette Walett urat is és lapjában okmány betűkkel kezdte reklamírozni a szépségversenyt.

Még egy megbízás.

Itt következett el azután a komplikáció. Walett urnak eszébe jutott, hogy van neki Romániában egy barátja: Stelian Popescu az Universal főszerkesztője. Nosza felad sebttbe egy táviratot Stelian Popescunak, hogy hát jó volna, ha Miss Romániát az Universal választaná meg. „All right”, mondta Stelian Popescu, aki köztűnő üzletember is és az Universalban vezércikk jelent meg arról, hogy Miss Romania a nemzeti szépségnek és érényeknek egy letéteményese és megtestesítője kell legyen. Már pedig egy ilyen nemzeti mű csakis az Universal hatáskörébe tartozhatik. S azonnal meg is kezdte a választás megszervezését.

Természetesen azonban Constantin sem hagyta magát. Táviratozott Galvestoneba és sürgős választ kért arra, kinek van jogában Romániában a legszebb nőt megválasztani? Két nap múlva itt volt a válasz: csakis s egyedül a Realitateának.

Ezek voltak az előzmények. Az csak természetes, hogy Stelian Popescu nem zavartatta magát és az elmúlt héten óriási érdeklődés mellett megrendeztette a választás döntőjét, amelyből Ganescu Mária constancai kisasszony került ki győztesként. A döntőbe került szépségeket és a győztest a bucuresti-i mozikkban is bemutatták en face és en profil a publikumnak. De meg kell őszintén vallani, hogy egyik csunnyább volt, mint a másik. Az egymásután defilírozó bajnoknők viharos derűtséget váltottak ki a publikumból.

Erre tört csak igazán ki a párbaj a két lap között. Kiderült, hogy a „Miss” cím a Realitatea királynőjét illeti meg, mire az Universal elnevezte az ő királynőjét Domnisoara Romaniai-nek. Ezzel azonban még mindig nem oldódott meg a kérdés, hogy ki megy ki Párisba.

Párisban is.

Érdekes, hogy Franciaországban is hasonló a helyzet. A Paris Midi szerint ugyanazon a napon, amelyen a galwestowni szépségversenyre megválasztották Mado Damery-t Páris város kisasszonyának, Dufresnes-t Miss France 1929 néven szépségkirálynőnek választották meg. Dufresnes kisasszonynak egy amerikai impresszárió amerikai utra ajánlatot tett, de Dufresnes az ajánlatot nem fogadta el, hanem egy másik impresszárióval közép-európai turnéra indult. Mielőtt Dufresnes kisasszony utjára elindult, panaszt emelt Mado Damery ellen, magának vindikálva a „Miss France 1929” nevet, amely a galwestowni szépségversenyre jogosít. Közép-európai utjáról visszatérve, újból meg akar jelenni a zsüri előtt, hogy elégtételt kapjon és reméli, hogy ő fogja Franciaországot képviselni az 1929. évi amerikai szépségversenyen.

gének tagjai között világszerte egyenetlenség tört ki, mert részben Booth tábornok mellé állanak, másrészt pedig Higginst üdvözlők a hadsereg élen.

— Befagyott a tenger Konstantinápolynál. Konstantinápolyból jelentik: A nagy hóviharak miatt a főváros teljesen el van zárva, a vasúti forgalom megszűnt és a hajózás is szünetel, mert a tenger befagyott. A városban számos baleset történt.

— Dr. Pascuti Sever városi orvos rendel délelőtt 11—1-ig, délután fél 5—6-ig. Strada R. Velicin (Lipót-ucca) 2. sz. Szegény betegeknek ingyen rendelés és orvosság.

SPORT

— O Nemzetközi korcsolyaverseny Budapest. Budapestről jelentik: Holnap megkezdődik a sporthét, az angol-magyar jég-hockey-val. A gyorskorcsolyázó versenybe a fint Thunberg, valamint Roald Larsen, a norvég világhajnok táviratilag nevezett be. A magyarokat Hausser, Ötvös és Erdélyi képviselik.

RÁDIÓ.

Mindenütt rádió harsog.

Százezzrel váltják ki a rádióengedélyeket.

(Arad, január 22.) Emberi alkotás még nem ért el olyan csodálatos sikert és népszerűséget, mint a rádió. Szinte a villamos hullámok gyorsaságával terjedt szerteszét a világban ez a csodagép, mely leküzdte az időt és a távolságot, összehozza a világrészeket és egyelőre még elképzelhetetlen perspektívákat mutat a jövőbe. Egy évtizeddel ezelőtt, alig volt híre a rádióknak és most a legsötétebb Afrika néger falvaiban rádió-jazz-bandra táncolják a néger táncokat és rádióon keresztül hallgatják az oktató előadásokat. Kelettől-nyugatig, a Déli-sarktól az Északi sarkig a rádió lett az ur, kunyhókban, palotákban, elhagyott tanyákon, hegyekben és erdőségekben, mindenütt ott van a készülék, amely felfogja a világban szerteszáguldó villamoshullámokat és a kulturának eme csodálatos ostromló-gépe beküzdötte magát Romániába is.

Amióta Romániában felszabadult a rádió, a lakosság, mint egy hosszú ideig szomjaztatott ember, a hűsítő itatra, úgy vetette rá magát a rádióra. Százezzrel érkeznek az illetékes bizottságokhoz rádió-engedély iránti kérelmek és már százezzrel emelkednek a városok és falvak házain az ég felé szökő antennák. És legérdekesebb, hogy amint a statisztika megállapította, a legtöbb rádió használatára iránti engedélyért Aradról folyamodtak. A rádió terjedésének fejlődésével kapcsolatban nem érdektelen leszögezni, hogy amíg tíz esztendővel ezelőtt az egész világon két, legfeljebb három gyár foglalkozott a készülék gyártásával, ma a gyárak százai ontják naponta ki a világra a rádió-készülékek százezzreit.

A rövid és hosszú hullámok harca.

A rádió fejlődésében szinte minden nap meghozza a maga meglepetéseit. Az elektromérnökök százai dolgoznak éjjel-nappal a rádió tökéletesítésén és alig egy esztendő alatt sikerült eltüntetniük a rádióhallgatókat legjobban bosszantó zavarokat. E rövid idő alatt a gép felépítésének és kezelésének rendszere is megváltozott és előreláthatólag ki van téve állandó változásoknak. A szakértők legnagyobb problémái közé tartozik ma is a rövid- és hosszú hullámhossz kérdése. Eddig az volt az általános nézet, hogy csak a hosszú rádióhullámokat fogják fel tisztán a készülékek és a rádió-gépeket inkább a hosszúhullámok felvevéséhez gyártották. Ez volt az oka annak, hogy a távoli állomások leadásait, például Amerikát, csak nyolc lámpás készülékek vették fel. Tulajdonképpen nem a távolság akadályozta meg azt, hogy a kisebb gépek is felvegyék Amerikát, hanem az, hogy Amerika rövid hullámokat ad le, amiket csak a legerősebb gép tudott felvenni. Ma már gyártanak háromlámpos készüléket is, amelyen keresztül a legközelebbiben hallható Amerika. Ez a rendkívül finom szerkezetű gép rövid hullámokra van beállítva, de ugyanakkor jól fogja a hosszú hullámokat is. Egyes szakértők szerint át kell térni a rövid hullámok leadására, mert azok sokkal alkalmasabbak nagyobb távolságok befutására. Ezzel szemben az az álláspont, hogy a rövid hullámok rendkívül érzékenyek és könnyebben felfogják a légköri és lokális zavarokat. A rövid hullámok propagálói most azon fáradoznak, hogy ezeket a zavarokat kiküszöböljék a rádióból és ezzel teljes győzelmet arassanak a hosszú hullámok fölé.

Rádióműsor.

Szerda, január 23.

— Romániai idő. —

Wien—Graz 12. Délelőtti hangverseny. 17. Délutáni hangverseny. 21.05. Három világáros költője: Baudelaire, Ady, Fröding. (Páris, Budapest, Stockholm.) 22.05. J. Seidner „Im Coupé” színművének előadása. Utána könnyű esti zene. — Berlin 22. Zenekari hangverseny. 23. Táncczene. — Bern 17. Délutáni hangverseny. 18. Hangverseny-közvetítés a Kursaalból. 21. Kamarazene. 22. Zenekari hangverseny. 23. Hangversenyközvetítés a

Kursaalból. — Bucuresti 18. Könnyű zene. 18. Cor-dineanu hegedűművész hangversenye. 22. Esti hangverseny Szecareano hangversenyének közreműködésével. 26. Zenekari hangverseny. — Birn 13.30. Déli hangverseny. 18.55. Kitty Brandt-Brüll hangversenyének női német nyelvű dalestje. 20. Régi birnói fuvózenekari hangverseny. 22. Egy óra orosz zene. — Frankfurt 17.35. Zenekari hangverseny. 20.45. Francia nyelvlecke. 21.15. Vidám est. — Leipzig 18.30. Mark Lothar „Tyll” operájának előadása. 22.15. R. Strauss operettjeiből részletek, zenekari hangverseny. — 5. L. O. London és 5xx Davenport 13. Annie Bartle (szoprán) és Thodor Hughes (bariton) hangversenye. 14. A Froscati zenekar hangversenye. 16.45. Könnyű klasszikus hangverseny. 19.45. Beethoven-hangverseny. 22.35. Ella Ney zongorahangversenye. 24. Táncczene. — Milanó 13.30. Rádió-kvartett. 21.30. Könnyű zene. 24. Cigányzene. — München 13.50. Déli hangverseny. 17. Kamarazene. — Nápoly 18. Vittoria Fiano hangversenye. 22.02. Zenekari hangverseny és karének. — Prága 21. Zenekari hangverseny régi francia operákból. 22.40. Hegedűhangverseny. 23.30. Színházi zene. — Róma 18.30. Szórákózató zene. 21.45. Egy opera közvetítése a Studióból. — Stuttgart 17.35. Délutáni hangverseny. 20.30. Rádió toborzó-hangverseny. — Zágráb 18.30. Délutáni hangverseny. 21.30. Olasz kamarazene. 23. Könnyű zene. — Zürich 13.32. Déli hangverseny. — Budapest 10.15. Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés, hírek. 13.20. Gramofonhangverseny. 14. Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 15.30. Hírek, élelmiszerárak. 16.30. A Magyar Rádió Újság „Morse”-tanfolyama. 17. Hilberth Károly felolvasása: „Az erdő mélyén.” 17.45. Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 18.10. Séták a Nemzeti Múzeumban. 18.35. A m. kir. Operaház zenekarának hangversenye. Vezényel: Polgár Tibor karnagy. 19.40. Rádió-amatörposta. 20.30. Olasz nyelvoktatás. (Gallerani Bonaventura.) 21.10. Galli Curci gramofonhangverseny. 21.40. Gramofonhangverseny. A legnépszerűbb lemezek. 22.20. Paulini Béla felolvasása: „Anyám emlékkönyvébe.” 22.55. Pontos időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Utána: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia nagyszállóból.

□ Az orvosi és kozmetikai elektromosgépek a rádióhallgatók legnagyobb ellenségei. A rádióamatőrök legnagyobb bosszúsága, amikor kattogás, zugás, sivítás zavarja meg a hallgatást. Ezeket a zugásokat gyakran légköri zavarok okozzák, de leggyakrabban az, hogy valahol nem nagy távolságban, egy elektromos gép működni kezdett. Jaj annak a rádiótulajdonosnak, akinek közelében egy kozmetikus, vagy egy orvosi műtő van. A diatermia, a Röntgen készülék, a kvarcoló és elektromoskozmetikai gépek szerkezete szinte megegyezik a rádió-hullám leadók konstrukciójához. Ezek a gépek is villamos hullámokat dobnak ki magukból és ezek a hullámok sietnek belekapcsolódni az éterben száguldó rádióhullámokba. Egyelőre még az is megfontolandó probléma, hogy miképpen lehet ezeket a zavarokat leküzdödni.

□ Barics Gyula rádióba énekelt. Arad közönségének édes, meleg emlék maradt Barics Gyula, a régi idők tragikus körülmények folytán letűnt bonvivánja, aki ma is a budapesti Moravcsik-klinika lakója. Néhány nappal ezelőtt az aradi rádiósoknak kellemes meglepetése volt, amikor a budapesti leadó ismert, remiszencziát élesztgető nevet jelzett: Barics Gyula, dalok. És néhány pillanat múlva a simogató, bársonyos, jólismert bariton aradt szét a budapesti hullámhosszal: Barics Gyula hangja...

□ Rádió a gramofon szolgálatában. Ezt a problémát is sikerült megoldani. A gramofon membránját leszerelik és helyébe egy erre a célra gyártott elektromos készüléket helyeznek el. A lemez forog, a gramofon-tü érintkezik az elektromos készülékkel, amely egy dróttal össze van kötve a hangosan beszélővel. Ezt az új találmányt már használják minden nagyobb városban. Tánccsoklakban, színházban, kávéházakban és mindenütt egy teljes zenekart helyettesít. Kiküszöbölték belőle a gramofon összes mellékzörejeit és nem kell alkalmazkodni a hallgatónak a rádió-

műsorhoz, hanem azt a lemezt hallgatja, amelyikre szüksége van.

□ Berlinton Osakáig — rövid hullámhosszal. Ismeretes, hogy csaknem minden kultúrországban vannak egyesületek és magán-személyek, akik kísérletezés céljából rövidhullámú leadót tartanak fenn. Berlin-Schönebergben egy rádió-klub üzemben tart egy rövidhullámú leadót, amellyel érdekes és figyelemreméltó sikereket ért el. A napokban sikerült egy japán amatőrrel összeköttetést szereznie, ami körülbelül kilencezer kilométer távolság áthidalását jelenti amatőr rövidhullám-leadóval. Berlinnek Osakáig sikerült ezzel a rövidhullámú készülékkel a rádióhullámokat továbbítani. Ez a teljesítmény rekordot jelent, ami csak a leadó leggondosabb felállításával és alkalmazásával érhető el. A fent jelzett klub a Telefonklub társaságtól származó leadócsövet és R. V. 218. erősítőt használt.

□ Feltalálták a rádió-zongorát. Győrből jelentik: Frankó István dr. egy új elektromos hangszert talált föl, amelyet rádió-zongorának nevezett el. A találmány előnye az, hogy nemcsak, mint hangleadó szerepel, hanem zongoraszerűen játszható rajta.

A parlament mai ülése

Éles támadás Iorga, Duca és Lupu ellen.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A szenátus mai ülésén Botezatu a csernovitzi egyetem túlzásfoltossága miatt panaszkodik. Costachescu közoktatásiügyi miniszter ismeri a bajt, de tekintettel kell lenni a nehéz helyzetre, amely az összes egyetemeken csak fokozatosan teszi majd lehetővé az orvoslást. Ezután a szenátus áttér a kereskedelmi és iparkamarai javaslat vitájára. Mircea szenátor meg van elégedve a javaslattal, amely tekintettel van a kamara autonómiájára. Szükségesnek tartja a legfőbb gazdasági tanács irányító tevékenységét. Costinescu bucuresti-i polgármester bírálja a javaslatot. Az ülés folyik.

A kamara mai ülésén Nichitoveci a bucovinai igazságszolgáltatás zavarai miatt panaszkodik, ami nek a letűnt liberális rezsim az oka. Toncescu javasolja, hogy a képviselők egy napidijukat ajánlják fel az inséges vidékek megyei népkonyhája számára. Betianu a cukorgyárakat spekulációval vádolja. Jonescu szintén emiatt interpellál, majd a metilalkoholgyártás ellen sürgős rendszabályokat kíván életbeléptetni. Rangu kéri az egészségügyi minisztert, hogy redukálja az I. O. V. alkalmazottainak számát. Ezután a kamara áttér a napirendre és folytatja a felirati vitát. Jonescu Cristeder a román nép szenvedéseiről beszél, amelyeket az oligarchikus kormányok okoztak. Támadja Iorgát, Ducát és Luput, aki elárulta a parasztpártot. Az oligarchikus kormányok monopolizálták az ország kormányzását s ezzel méltatlan károkat okoztak.

Olariu vezértitkár

nem osztozik.

Megielebbezte az interimár bizottság ama határozatát, amely kettéosztja a vezértitkári állást.

(Arad, január 22.) A kettéosztott városi titkárság ügyében ma újabb fordulat állott be. Mint beszámoltunk róla, Luta I. Cornel dr. elnök úgy oldotta meg a problémát, hogy a szolgálatok felét Stefanut Sabin, a másik felét Olariu István titkár ellenőrzése alá helyezte. Olariu Istvánt az egészségügyi, állat-egészségügyi, pénzügyi, valamint kulturális ügyosztályok ellenőrzésével bízták meg, azon kívül hatáskörébe helyezték az elsőfokú iparhatóság elleni felelősség ügyét, köteletségévé tették, hogy a hivatalos lapból a városra vonatkozó ügyeket kivéve, valamint szabad idejében a harminc évesnél régebb aktív kiselejtezze.

Az új beosztással kapcsolatban — mint értesülünk — két felelősség történt. Az egyiket Olariu István titkár nyújtotta be az új beosztás ellen, azzal érvelve, hogy a közigazgatási törvény csak egy titkári állás létesítését enged meg, tehát az interimár bizottság határozata törvénytelen. A minisztériumhoz adresszát felelősségen kívül Olariu a közigazgatási bíróságnál is megtámadta az új városi beosztást. Így a szolgálatok kettéosztásával még nem állott helyre a béke az aradi városban.

Fiatalemberek a kirakásban.

A bűnt ifjuság arcképcsarnoka. — Kik kísértének az álmatlan anyák ágyai fölött.

(Arad, január 22.) A napokban egy mulatságon el kellett mosolyognom a gondolatra, hogy egy-egy város fiatalember-állománya van olyan fontos és érdemes dolog az érdekelt idegen szemében, mint a középkoroké, az élet, vagy akár az illető város speciális élete. Ha teszem fel, Jövevényné megérkezik Sülysápra, egy kis orientálódási körkérdezt rendez, hogy többek között, itt is kikékre oszlik-e az intelligencia, ki a legegységesebb asszony és vannak-e fiatalemberek? Az utóbbi mindenesetre fontos s általános érdekű kérdés, mert a fiatalember — mint mondani szokás — a jövő társadalom nagyrahívott pillére, apanyaga és a kultúra zászlóvivője. Hogy a fiatalember, mire megnő — akarom mondani mire megéri a tiszteletreméltó hármas feladatra, vagy tehetségtelen, vagy nem ér rá, vagy aggleány marad — az más lapra tartozik, annyi tény, hogy minden város anynyival növeli jólétét, amennyi fiatalembereinek a száma.

A baj csak ott van, hogy a fiatalember tudja ezt, mindenkinél jobban tudja és ehhez tartja magát. Ezért rátorzó. Nélküle nincs bál és jótékonyosság, tánc és férjhezmenési lehetőség, sőt zárkórú asszony-mulatság sem. Mert a fiatalember az az emberfajta, akinél mellékes a kor, a rang, a foglalkozás, a külső, a szellem, a csíny, a temperamentum, az ambíció, a testi fogyatékosság, ő tehetségtelenül, üres zsebbel, kancsítva is a „fiatalember” marad, aki, ha minden kötél szakad, még lehet férfi is, az após bankjában vezér, férjes asszonyok kíséretében, vagy titkár a jótékony nőgyesületben.

Az említett mulatság éjfél táncszünetében volt alkalmam a város ifjuságát reprezentáló fiatalembereken keresztül, a fiatalembereket — mondhatnám összes — válfajait megállapítani.

A nő orvos. Fiatal, jó táncos, az asszonyokkal kedvesen és finoman beszél, kedveli az idegen szavakat, mint „instinct” és „individuum”. Korán nősülő anyag.

Az ideg orvos. Az iskolában minden valószínűség szerint nem barátkozott senkivel, leányoknak nem udvarolt csak álmában, sokat olvasott, legszívesebben a „Gólyakalifát” és „Egy diákor történetét”, okos, cinikus, a rendelkezésben sokszor úgy érzi magát, mint Freud, nem táncol és ha kérdezik, azt mondja, hogy senkisémet mulatott az egész bálon. Nem nősül.

A mérnök. (De lehet más is.) Fiatal, szemüveges. Még egy kicsit öregebb, az a bizonyos „frajlakisérő” típus. Urileányokkal keveset, még ráér. Nősülés kiszámíthatatlan. Néhéz az elhelyezkedés. Ha szerelmes és minden kötél szakad, berendez magának a hozományból egy autófelszerelési üzletet, vagy képviselést vállal.

A kereskedő. Lehetőleg kicsi, jóval túl a harmincon. Tíz éve állandóan nősülni akar. A tárcájában annyi uői arckép van, mint egy artistaügynökségben, hetenkint vidékre utazik háztüznézőbe és nagyobb életbiztosításra készül. Minden lakásban látható és olyan rendkívül komoly az arca mikor táncol. A lánynak, kit tíz év múlva végre elvesz, nyelvhibája lesz és be fogja csapni a hozománnyal.

Az ügyvéd. Ő tanult a logkevesebbet az iskolában, szímetben okmوندatta magának a leckét, de felelésnél úgy tudott hadarni, mint aki konyit valamit. Irodát nyit és csináltat két új öltönyt, mert szükséges a jó kilenturához. Jókodvü, minden mulatságban résztvesz és az iroda érdekében minden jó módú, kövér asszonyt megtáncoltat és pajzánkodik velük. Azoknak az ura nem marad hálátlan.

A z ó v a t o s. Ilyen van korra és foglalkozásra való tekintet nélkül. Jól öltözködik, állandóan ruhagondjai vannak és szereti az előkelő összeköttetéseket. Nőben, ovégben, mulatságban beosztással él. Hócipőben jár s rendszerint a barátjával együtt jár udvarolni. Nem nősül, mert — az esküvőn elrontja a gyomrát.

A jó módú. Már kicsit ölemedett kora, de még nőtlen, mert nem tud a vagyonánál nagyobb hozományt kapni, kieszt smucig, de ha az irodakisasszony szemrevaló, akár száz lejért is képes neki cukorkát venni, nem egészen egészséges, karlsbadi kurát tart.

A fess fiú. Magas, karcsú, elegáns, jó-módú, jó táncos, kártyapartner, siej és ki-

rándul, udvarol, kísér és dolgozik, anyák gyönyörűsége, leányok ideálja, ismeri az összes lepleket és társasjátékokat. Jó férjhang. Tartja magát.

Ráfizet a város a gazdasági üzemre.

Négy és félmillióba kerül a köztisztaság. — „Ha fizetett alkalmazottak vezeték a gazdaságot, minden tönkre megy.”

(Arad, január 22.) Nagy érdeklődést keltett az Aradi Közlöny mai számában közölt cikk, amely szerint a város bérbeadja ingatlanait. Ezzel kapcsolatosan ma már megtörtént az első lépés: Velcsov Géza dr. helyettes intermár bizottsági elnök kimutatást kért arról, mennyibe kerül a városi köztisztasági vállalat és a városi gazdaság fenntartása. A mai nap folyamán már kézhez is kapta a köztisztasági osztály költségvetését, amely megdöbbentően magas számokat tartalmaz. Megállapítást nyert, hogy a köztisztasági osztály évi 4 millió 393.545 lejt emészt fel, amiből négy felülvélő fizetése 144.000 lejtbe, 15 kocsis 486.000 lejtbe, 35 uccaseprő 382.000 lejtbe, külön 56 uccaseprő, akik havonta kapnak fizetést 1 millió 411.200 lejtbe, 30 kő tartása 822.345 lejtbe, kisebb kiadások 550.000 lejtbe kerülnek. Mindjárt meg is állapítja a jelentés, hogy ha motorikus erőt használnak fel a köztisztaság fenntartásához, 2 millió 550.000 lejtbe csökkennek a kiadások. Velcsov Géza dr. most tanul-

Ha a nyájas olvasóknak egyszer, mulatság közben nincs jobb dolga, maga is körülnézhet és viszont fogja látni az orvos, a kereskedő, az óvatos, a fess, a jó módú és a többi fiatalember képét, akik éjjelenként aranyzsákon lovagló regényhős alakjában kísértének az álmatlan anyák ágyai fölött. (—)

Közzgazdaság.

Zürichben 3.12 a lej.

Helyi valutaárak. (Január hó 22.)
Kifizetések: Berlin 39.80, Amsterdam 66.95, Newyork 166.70, London 807.50, Páris 6.53, Milánó 8.75, Prága 4.96, Budapest 29.15, Zág-ráb 2.93.50, Bécs 23.50, Zürich 32.17.50. — **Ár:** Márka 29.50, dollár 166.30, angol font 805, francia frank 6.70, olasz líra 8.80, cseh korona 4.90, pengő 29.50, dinár 2.95, osztrák schilling 23.60, svájci frank 32. — **Pézt:** Márka 39, dollár 166, angol font 802, francia frank 6.30, olasz líra 8.60, cseh korona 4.85, pengő 29.20, dinár 2.85, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50 — **Irányzat:** tartott.

Zürichi tőzsdéziárítás. (Január hó 22.)
 Berlin 123.55, Amsterdam 208.47.50, Newyork 520, London 2521.87.50, Páris 20.32.50, Milánó 27.21.25, Prága 15.38.50, Budapest 90.67.50, Belgrád 9.13, **Bucuresti** 3.12.50, Varsó 58.20, Bécs 73.07.

Zürichi tőzsdéziárítat. (Január hó 22.)
 Berlin 123.36, Amsterdam 208.45, Newyork 520, London 2521.87.50, Páris 20.32, Milánó 27.21, Prága 15.38.50, Budapest 90.67.50, Belgrád 9.13, **Bucuresti** 3.12, Varsó 58.20, Bécs 73.05.

Bucuresti-i tőzsdéziárítat. (Január hó 22.)
Devizák: Páris 6.51, Berlin 39.75, London 807, Newyork 166.30, Milánó 8.73, Zürich 32.05, Prága 4.93, Bécs 23.40, Budapest 29, Varsó 18.15. — **Valuták:** Napoleon 645, márka 39.40, léva 1.18, török líra 0.81, angol font 808, francia frank 6.56, svájci frank 32.10, olasz líra 8.70, drachma 2.10, dinár 2.92, dollár 165.50, lengyel zloty 18.50, osztrák schilling 23.60, pengő 29, cseh korona 4.92.

Autobaleset a Pecskaí-úton.

Az autó súlyosan megsebesített egy aradi rendőrt. — A sofőr a baleset után eloltotta a kocsit lámpált és elszárgult.

(Arad, január 22.) Ma este fél kilenc órakor katasztrófális autóbaleset történt Aradon a Calea Aurel Vlaicu (Pecskaí)-úton. Három rendőr, Morodan Jakab, Szász Constantin és Sore a Péter a rendőrség központjából Csíba indult, hogy ott átvegye az éjjeli szolgálatot. Az út közepén mentek, amikor a város felől minden jelzés nélkül teljes sebességgel egy autó robogott feléjük és mielőtt alkalmuk lett volna kitérni, az egyik rendőrt, Morodan Jakabot elütötte. A szeren-

mányozza a kérdést és megszünteti ezt a lehetetlen pazarlást a köztisztasági osztálynál.

Ezzel kapcsolatban tanulmányozás alá kerül a városi gazdaság ügye is. A város jelenleg kétszáz hold földet vet be és az annyi termést sem hoz, mint amennyiből a lovakat fent lehet tartani. Velcsov Géza dr. a gazdaságra vonatkozólag már kész programmal rendelkezik, amennyiben a lehető legrövidebb időn belül javaslattal fordul az intermár bizottsághoz, tegyenek előterjesztést a gazdaság bérbeadásáránt.

— Gazdaság csak olyan helyen virágozik — mondta a helyettes elnök — ahol a gazda szemé mindonitt ott van, ahol reggeltől estig dolgozik a gazda, de városi gazdaság fizetett alkalmazottakkal és töméntelen felülvélővel... Annnyi pénzbe kerül az állatok fenntartása és a személyzet fizetése, hogy ez a vállalkozás nem is lehet rentabilis. Tehát az egyedüli megoldás bérbeadni a gazdaságot, ami körülbelül 600.000 lej évi bevételeit jelent és eladni a lovakat.

csétlen ember eszméletlenül maradt a helyszínen. Azonnal értesítették a mentőket, akik a súlyosan sérültet a közkórházba szállították. Ott az orvosi vizsgálat megállapította, hogy fején rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett, első lébszarcsonjtja pedig megrepedt. A szerencsétlenül járt rendőrön azonnal műtétet végeztek. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

A gázoló autóból szállt ki, amikor észrevette a szerencsétlenséget, eloltotta a kimpált és teljes sebességgel elrobogott. Az éjségben maradt másik két rendőr állítása szerint a gázoló autóból Ar. 927 jelzésű volt. Kézrekerítésére a rendőrség megindította a szigorú nyomozást.

Felelős szerkesztő: RETHY JÓZSEF.

NYILTARTÁS.

E rovat alatt közöltetést nem vállalunk felelősséggel.

ÉRTESÍTÉS.

Ezennel tudomására hozom jó barátaimnak, ismerőseimnek, valamint kedves vevőimnek, hogy Soj. RENDY és NAGY uriszabó cégből barátságosan kiváltam. Amidőn bejelentem, hogy Piața Avram Iancu 21. szám (volt Szabadság-tér) alatt Soj. P. RENDY uri divat szabószalont nyitottam, ahol a legmodernebb és a legjobb munkával fogom kielégíteni t. vevőimet a jövőben úgy mint a múltban tettem.

Szíves pártfogásukat továbbra is vagyok hátoj kérni.

tisztelettel:

Soj. P. RENDY uriszabósa,
Arad, Piața Avram Iancu 21.

1101

A Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) es Sr. Banatului (Asztalos Sandor-ucca) sarkánál, a hetipiac legelőnekebb helyen

bolthelyiség,
azonnalra kiadó.

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

METEOR táncos-tea január 26-án az Iparos-Otthon Kulturházban

Rádióengedélyek közismerten legmegbízhatóbb elintéző helye **Künstler Vizumirodában**

ARAD, Bulev. Regina Maria 22. TELEFON 86. szám. Dácia szállóval szemben

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amely orvosi alaktábla nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésközlőkre válaszolunk. Ajánlatok feladás levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatali telefon száma 181. A hirdetésre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Rádió apparátusok és alkatrészek és választékban **Varga és Rosenfeldnél.**

ALKALMAZÁS.

PERFEKT szakácsnőt keresek délután 3-5-ig. Dr. Rácz. volt Erzsébet-körút 81-a. 471

EGYES ügynököket keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 489

LAKÁS.

KIADÓ kétszobás lakás Str. Virginia Hótoran (Erzsébet-ucca) 26. 490

BUL. REGELE FERDINAND 1. szoba alatt 5 szoba s mellékhelyiségekből álló lakás, február 1-re kiadó. Igen alkalmas ügyvédnek vagy orvosnak. Ültetkezni lehet a „Victoria” Takarékpénztár igazgatóságánál.

KIADÓ azonnalra elfoglalható három szoba, előszoba, fürdőszobás lakás Bercsényi Miklós-uccában. — Bővebbet Piata Avram Iancu 11. Baumann. 677

A főtéren

két advari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1357

VÉTEL ÉSELADÁS.

TÉGLÁT használtat, vagy olcsó új téglát veszek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 487

REMINGTON IROGÉP tizedes tabulátorral olcsón eladó. Str. Marasesti 3. szerkesztőség. 491

3x5 KELETI PERZSA, 2 1/2 x 3 3/4 keleti szmirna és dászoktós perzsa szőnyegek, háló, ebédlő, szalon, konyhaberendezések, Biedermayer szalon, antik vitrin, márkás porcellánok, antik tükrök, intarziás fotel, antik komódok, zenélő fali óra, empir stüló óra, álló ebédlő óra, Werkheim-szekrény, velencei s aranyozott konzol tükrök, kredencok antik könyvszekrény, varró asztalkák, fotelok, fehér előszobafal, képek, kézimunkák, vázák, női íróasztalok, sztalok, székek, szamovarak, antik ágyak, éjjeli szekrények, pálinkás servisek, dívány párnák, antik schálak stb. stb. igen olcsón eladók. SALGONÉ bizományi üzlete. Arad, Str. Heria 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

MEGBIZÓIM RÉSZÉRE KERESK:

antik porcellánokat, poharakat, különböző butorokat, antik szalonokat, órákat, órástárgyakat, vitrineket, stb. Kívánatra házhoz is megyek. Salgóné bizománvi üzlet, Str. Heria 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kilogramm csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 800

Ha közszükségleti,

alkalmi vagy ajándéktárgyakat mérsékelt áron ohajt beszerezni, keresse fel

SALGONÉ bizományi üzletét Arad, Str. Heria (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

ÜZLETEK.

Rippner és Benkő

textiláru üzletét áthelyezi február hóban Fischer Eliz-palota volt Weinberger-féle cipőüzletébe.

Átköltözés miatt olcsó árak.

Régi üzlethelyiség kiadó. • Berendezés eladó.

INGATLAN.

ELADÓ 180 □-os telek volt Szt. Antal-uccában. Marinkovits, Szt. István-ucca, szerb bérház. 387

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállója vezetése alatt megnyitott Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 20-30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kifünő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

Bank kölcsönöket

fejben és pengőben hasakra és földekre a legolcsóbban azonnal folyósítanak. HAASZ ALBERT irodája Arad, Trade Emnesau (Deák F-ucca) 12.

Fordítsa jövedelmének 3 százalékát reklámra, az e célra befektetett pénz 300-szorosan megtérül, ha az Aradi Közlönyben hirdet!

NOUA SOCIETATEA ATELIERELOR

„VULCAN”

Fabrica de Maşini și Vagoane S. A.

BUCUREȘTI 6. Strada Monzig No. 19.

keres azonnali belépéssel köpzett

villamos

leggesztőt. Tartós állás, jó fizetés. — Közvetlen ajánlatokat írásban kérünk. 472

Téli menetrend.

ÉRVÉNYES 1928. NOVEMBER 1-TŐL. ARADRA ÉRKEZIK:

Gyors Timisoaráról	0.25
Express Curticiról	0.40
Személy Timisoaráról	5.15
Személy Oradea-Mareról	5.16
Expressz Teiusról	5.50
Orient-expressz Curticiról	6.39
Személy Brádról	7.00
Személy Jimboleáról	7.15
Személy Pecicáról	7.33
Személy Curticiról	7.25
Személy Teiusról	7.25
Személy Timisoaráról	7.56
Gyorsmotor Brádról	8.40
Személy Curticiról	8.53
Személy Timisoaráról	9.46

Személy Pecicáról	11.53
Személy Curticiról	12.04
Személy Brádról	12.08
Személy Oradea-Mareról	13.12
Személy Teiusról	13.30
Gyors Pecicáról	13.31
Gyors Teiusról	13.46
Gyors Timisoaráról	13.50
Vegyes Otlacáról	15.55
Személy Timisoaráról	16.07
Vegyes Pecicáról	16.25
Gyors Curticiról	16.34
Személy Oradea-Mareról	16.37
Személy Curticiról	18.57
Vegyes Jimboláról	19.27
Gyorsmotor Oradea-Mareról	19.42
Személy Timisoaráról	19.45
Személy Brádról	20.14
Személy Pecicáról	21.06
Személy Curticiról	21.06

Személy Teiusról	24.—
Orient-expressz Teiusról	23.29
ARADRÓL INDUL	
Személy Oradeára	0.50
Személy Curticira	0.55
Expressz Teiusra	1.05
Személy Timisoarára	1.10
Személy Pecicára	5.25
Személy Teiusra	5.30
Személy Timisoarára	7.34
Személy Brádra	6.00
Gyors Timisoarára	6.03
Gyors Curticira	6.14
Gyorsmotor Oradeára	6.30
Vegyes Jimboleára	6.50
Személy Pecicára	6.56
Orient-expressz Teiusra	6.49
Személy Curticira	7.20
Személy Curticira	8.54
Személy Oradeára	10.25

Személy Timisoarára	10.30
Gyors Pecicára	10.40
Személy Brádra	11.30
Személy Timisoarára	14.08
Személy Teiusra	14.10
Vegyes Pecicára	14.10
Gyors Curticira	14.16
Személy Curticira	14.30
Személy Jimboleára	14.45
Személy Brádra	14.58
Gyors Timisoarára	16.30
Személy Oradeára	16.52
Gyors Teiusra	17.05
Vegyes Otlacára	17.25
Személy Pecicára	17.52
Személy Curticira	18.04
Gyorsmotor Brádra	18.35
Személy Timisoarára	19.55
Személy Teiusra	21.56
Orient-expressz Curticira	23.39

VIZUMOK követségeknél Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérletek

!! Künstler-vizumiroda !! Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dácia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintéz.